

Kritisk öfversigt af Finlands Fisk-fauna.

Akademisk afhandling,

hvilken,

med den vidtberömda Filosofiska Fakultetens vid
Kejsrerliga Alexanders-Universitetet i Finland tillstånd,

under inseeende af

Dr Alexander v. Nordmann,

Verkligt Statsråd, Riddare, Professor i Zoologi, t. f. Professor i Botaniken
och t. f. Præfekt för Universitetets botaniska trädgård, medlem af
l'Institut de France o. fl. a. in- och utländska vetenskapliga samfund,

till offentlig granskning framställes

af

Anders Johan Malmgren,

Magister,

uti Hist.-fil. lärosalen den 9 Dec. 1863

p. v. t. f. m.

De tidigaste underrättelser om Finlands fiskfauna har P. A. GADD lemnat i "*Försök till Ichthyologia Fennica*", intagen i Åbo Tidningar¹⁾ för åren 1771 och 1772. Hans förteckning, som uppenbarligen är uppgjord med ledning af LINNÉS arbeten, och endast i ganska få fall grundad på egen erfarenhet eller autopsy, upptager tyvärr alltför många arter, som aldrig funnits eller någonsin komma att finnas vid våra Östersjö-kuster, för att detta "försök" skulle kunna anses i någon väsentlig mån hafva bidragit till spridande af kännedom om vårt lands ichthyologiska förhållanden. Af större värde är Dr. RADLOFFS förteckning öfver Ålands Fiskar²⁾, hvilken, ehuru ingalunda fullständig, likväl har det företräde framför GADDS arbete, att bestämningarne och de systematiska benämningarne, på tre undantag när, äro rigtiga. Med ledning af dessa GADDS och RADLOFFS förarbeten utarbetade SADELIN i *Fauna Fennica* II, 1819 en allmän förteckning öfver de fiskarter, som han ansåg höra till Finlands fauna. Alla af GADD och RADLOFF för Finland uppgifna arter intog han utan den ringaste betänklighet och antalet af sådana, som omöjligan kunna tillhöra vår fauna, ökades af SADELIN ytterligare med några arter. Genom ett sådant förfarande blef den ichthyologiska delen af hans *Fauna Fennica* alldeles obrukbar. Att här upptaga de der förekommande många orimliga uppgifter till vederläggning skulle föra oss för långt och vara dessutom vetenskapen till ingen nytta.

---

¹⁾ 1771 p. 153, 163 och 1772 p. 364, 372.

²⁾ Beskrifning öfver Åland 1795 p. 232.

Efter SADELINS tid har ingen zoolog hos oss ansett det vara mödan värdt, att med användande af nödig kritik samla de sparsamma notiser, som angående Finlands fiskfauna finnas kringströdda i de mest olikartade skrifter, eller att sjelt underkasta denna del af vår fauna en grundlig, på egen erfarenhet grundad, bearbetning. När jag nu vågar framträda med en, hufvudsakligast på egen erfarenhet grundad, framställning af grunddragen af Finlands fiskfauna, sker det i medvetandet af, att äfven detta försök ännu är i flere afseenden ofullständigt och i behof af många tillägg och förbättringar. Likväl hyser jag den förhoppning att denna uppsats skall befinnas vara icke alldeles gagnlös för en framtida fullständigare bearbetning af Finlands fiskfauna.

För den liberalitet, hvarmed Hr Statsrådet ALEX. v. NORDMANN tillåtit mig begagna såväl Universitetets äldre, som den af *Sällskapet pro Fauna & Flora Fennica* öfverlemnade, samling af inhemska fiskar, får jag uttrycka min lifliga tacksamhet med skyldigt erkännande af, att jag i dessa samlingar funnit några arter, som jag icke sjelf under mina resor inom Finland lyckats påträffa, och dessutom en högst värdefull samling fiskar ifrån Warangerfjorden.

Det område, af hvars Fiskfauna denna afhandling är ämnad att framställa grunddragen, är inneslutet, icke af de godtyckligt dragna råer, som i politiskt afscende afsöndra Finland ifrån de angränsande staterna, utan af Finlands så kallade naturliga gränser. I norr stöter vårt fauna-område till Warangerfjorden och Ishafvet, i vester till Bottniska viken, i söder till Finska viken samt i öster till Hvitahafvet och de djupa skogstrakterna emellan sistnämnde haf och Ladoga-sjöns östra kust. Emellan Bottniska viken och Warangerfjorden finnes ingen naturlig gräns emot Skandinaviska halfön, hvarföre vi här måste åtnöja oss med den politiska, som vi tänka oss dragen ända till botten af Warangerfjorden. Den naturliga gränsen mot öster, ifrån Hvitahafvet till Ladoga, bildas af de vidsträckta med djup skog betäckta moar och sandåsar, med mellanliggande kärtrakter, som ifrån Hvitahafvets sydvestra hörn utbreda sig i sydvestlig rigtning vester om Onega sjön mot Ladogas östra strand. Närmare bestämd anse vi denna gräns böra dragas ifrån Hvitahafvet, öster om sjön Wig och Wig-floden i nästan rak direktion mot den trakt af Ladogas östra strand, der den politiska gränsen går. Härifrån fortsättes gränsen tvärs öfver Ladoga i sydvestlig rigtning till trakten söder om Kexholm, der den politiska gränsen åter sammanfaller med den naturliga. Newa-floddalen, Swir-floddalen och Onega sjön kunna vi icke räkna till Finlands naturliga gränser, emedan här redan möter ett så mäktigt Medeleuropeiskt och Ryskt-Asiatiskt element i faunan och floran, att gränsen här icke mera blifver skarp eller naturlig. Floddalar och sjöar kunna i allmänhet icke tjena såsom naturliga gränser, då deremot vidsträckta sandfält med djupa och

måktiga skogar utgöra en vida säkrare skiljemur emellan olika fauna- och flora områden. Dessa områden utgöras här af den Skandinaviskt-Finska å ena sidan och den Medeleuropeiska samt Ryskt-asiatiska å den andra.

Samtliga Skandinaviska naturforskare, de Finska inberäknade, som gjort sig förtjenta af den Finska naturalhistorien, såsom W. NYLANDER, J. E. BONSDORFF, A. v. NORMANN, Th. SÆLAN och M. v. WRIGHT hafva antagit, och några såsom t. ex. W. NYLANDER och W. LILLJEBORG med tydliga och klara fakta ådagalagt, att den naturhistoriska gränsen emellan det Skandinaviskt-Finska och det Ryskt-Sibiriska området utgöres af Hvitahafvet och landsträckan emellan detta haf och Ladoga. När äfven jag uppställer denna gräns såsom den enda naturliga, sker det icke tillfölje af ett godtyckligt infall eller på grund af en beqväm auktoritets-tro, utan i öfverensstämmelse med naturnödvändighetens kraf. Allt vester om denna gräns är Skandinaviskt-Finskt, vare sig i Geognostiskt, Zoologiskt eller Botaniskt hänseende, jag vore böjd att tillägga äfven i Ethnografiskt. Österut vidtager Ryssland och Sibirien.

Antalet af de hittills inom det sålunda begränsade Finland med visshet funna fiskarter uppgår till 80, men det bör ihågkommas, att en ansenlig tillväxt i vår fauna är att emotse ifrån vår Ishafs- och Hvitahafskust, när denna blir föremål för noggrannare undersökningar. De ifrån denna kust hittills säkert kända fiskar utgöra endast 33 arter, af hvilka 7 äro uteslutande bekanta ifrån Hvitahafvet, nemligen: *Cottus quadricornis*, *Liparis lineatus*, *Anarrhichas pantherinus*, *Platessa Dvinensis*, *Gadus Navaga*, *Gadus Saida* och *Clupea Harengus v. membras*. Af de öfriga 26 arterna lefva 23 äfven i Vestfinmarken, men de återstående tre arterna tillhöra den högnordiska hafsfauan nemligen *Liparis barbatus* Spetsbergen, *Phobetor tricuspis* Grönland och Spetsbergen samt *Aspidophorus decagonus* endast Grönland. Det bekräftar sig således äfven i afseende på fiskfaunan, hvad man af flere skäl har anledning förmoda, att den

marina faunan på denna kust är en blandning af djurformer, tillhörande tre olika stammar eller fauna-områden, nemligen den Skandinaviskt-Europeiska, Grönländskt-Spetsbergska och den Ryskt-Sibiriska. Det Ryskt-Sibiriska elementet framträder i Hvitahafvet märkbart redan på dess vestra kust, men isynnerhet tydligt utprägladt på dess östra.

Det kan äfven förutses, att ifrån Östersjö-sidan och möjligen äfven ifrån södra delen af Ladoga en och annan, våra kuster tillfälligtvis besökande, art framdeles skall få plats i Finlands fauna, och det vore ingen svårighet att på förhand uppgöra en förteckning öfver dessa möjliga acquisitioner, men sådant förfarande bör undvikas, emedan det lätt kan gifva anledning till missbruk och missförstånd. Det är tids nog att introducera dem i faunan, sedan de blifvit inom vårt faunagebiet anträffade.

Våra egentliga sötvattens fiskar, utgörande 38 arter, förekomma äfven på Skandinaviska halfön, med undantag likväl af tvenne, nemligen den öfver hela Finland utbredda *Cobitis barbatula* samt *Pelecus cultratus*, som hittills är med visshet känd endast ifrån Ladoga. Båda härstamma uppenbarligen ifrån det Europeiska Ryssland. Samma ursprung hafva hos oss äfven *Cobitis Tania*, *Petromyzon Planeri* och möjligen äfven *Gobio fluviatilis* och *Aspius rapax*. De öfriga 32 arterna äro af Skandinaviskt ursprung. Af våra egentliga sötvattensfiskar saknas 5 (kanske 7) arter i Östersjön, nemligen *Petromyzon Planeri*, *Salmo alpinus*, *Coregonus Nilssonii*, *Cobitis barbatula*, *Silurus Glanis*, (*Coregonus Marcena?* och *Aspius rapax?*). De öfriga 31 arterna lefva i våra skärgårdar tillsammans med 21 arter egentliga hafsfiskar. Af dessa sistnämnde äro 10 gemensamma med Ishafvet, de öfriga 11 hafva sitt egentliga hem i Nordsjön och saknas i Ishafvet.

De hafsfiskar, som norra delen af Östersjön har gemensamma med Nordsjön, men hvilka ännu icke anträffats vid vår Ishafskust äro: *Cottus bubalis*, *Spinachia vulgaris*,

Gobius niger, *Gobius minutus*, *Rhombus maximus*, *Ammodytes lanceolatus*, *Belone vulgaris*, *Clupea Sprattus*, *Siphostoma Typhle*, *Nerophis Ophidion* och *Acipenser Sturio*. Med undantag af *Clupea Sprattus* och möjligen *Nerophis Ophidion* äro alla dessa arter endast tillfälligtvis förekommande hos oss, d. v. s. de fortplanta sig icke, såvidt bekant är, vid våra kuster. Ingen af dem går långt in i Bottniska eller Finska viken, de flesta förekomma mycket sparsamt och många t. ex. *Rhombus*, *Ammodytes*, *Acipenser* och *Belone* visa sig vid våra sydvestra kuster i stora, kraftigt utbildade enstaka individer, hvilket sistnämnde förhållande gifver vid handen, att sådana äro endast *vandrande fiskar*. Dessa arters sällsynthet och ringa spridning vid våra kuster samt den omständighet, att vanligen endast stora individer hos oss fångas, visar tydligen, att de icke äro hemmastadda i norra delen af Östersjön, utan hafva invandrat genom Öresund till Östersjön och derifrån till våra kuster.

Vända vi vår uppmärksamhet på de arter af hafsfiskar i norra delen af Östersjön, som äro gemensamma med Ishafvet, finna vi att med dessa förhåller sig helt annorlunda. De Ishafsfiskar, som äfven finnas i norra Östersjön, äro: *Cottus Scorpius*, *Cottus quadricornis*, *Cyclopterus Lumpus*, *Liparis barbatus*, *Centronotus Gunellus*, *Zoarces viviparus*, *Platessa Flesus*, *Gadus Morrhua*, *Clupea Harengus v. membras* och *Lampræta marina*. Vi finna genast vid första ögonkastet ibland dessa arter sådana, som af alla hafsfiskar förekomma talrikast hos oss och hvilka äro bosatta i de innersta delarne af Bottniska och Finska viken. Jag behöfver här endast påpeka *Strömmingen* (*Clupea Harengus v. membras*), *Olkan* (*Cottus Scorpius*), *Hornsimpan* (*Cottus quadricornis*), *Torsken* (*Gadus Morrhua*) och *Flundran* (*Platessa Flesus*). Alla dessa fortplanta sig vid våra kuster öfverallt och visa sig vara der fullkomligt hemmastadda. De likna sina stamföräldrar i Ishafvet till alla delar och afvika endast genom sin i allmänhet mindre stor-

lek. Östersjöformerna äro småväxta, förkrympta, magra, nästan utsvultna i jämförelse med de motsvarande representanterne i Ishafvet. Jag påminner endast om *Cottus Scorpius*, som hos oss blifver högst 7—10 tum lång, men i Ishafvet vanligen 16—17 tum, *Gadus Morrhu*, af hvilken hos oss fångas individer af endast 2—6 skålpunds vikt, men som i Ishafvet uppnår en storlek af 10—40 skålpund, *Cyclopterus Lumpus*, *Zoarces viviparus* m. fl., hvilka alla i Ishafvet blifva ojemförligt mycket större än vid våra södra och vestra kuster. De arter deremot, som icke fortplanta sig hos oss, och hvilka påtagligen kommit till n. Östersjön genom Öresund, äro i allmänhet fullt lika storväxta som i vesterhafvet. Af några i n. Östersjön högst sällsynta arter, såsom *Lampræta marina* och *Centronotus Gunellus*, om hvilka det är otvifvelaktigt, att de endast under sina ströftåg inåt Östersjön besöka våra kuster, äro de i Östersjön tagna individerna de största, jag sett.

Bland de hafsfiskar, som äro gemensamma för norra Östersjön och Ishafvet, finnas dessutom tre arter, som göra anspråk på vår synnerliga uppmärksamhet, nemligen *Cottus quadricornis*, *Liparis barbatus* och *Clupea Harengus v. membras*. Dessa förekomma endast i Östersjöns nordligaste delar, men saknas helt och hållet i dess södra del samt vid Skandinavians hela vestra kust. Det kan således icke falla någon in att antaga, att dessa kommit till norra delarna af Östersjön genom Öresund.

Prof. S. LOVÉN har under de sednaste åren fäst den vetenskapliga världens synnerliga uppmärksamhet på några små djurarter af marint ursprung, hvilka efterhand blifvit upptäckta i Wenern, Wetteren, Uleåträsk, Rehja, Höytiäinen, Pyhäselkä, Ladoga och Östersjön. Dessa arter befinnas vara alldeles fremmande för Nordsjön och Atlantiska oceanen, men flere af dem t. ex. *Idothea entomon*, *Gammarus loricatus*, *Halicryptus spinulosus* och *Polynoë Sarsi* hafva redan blifvit funna i sin kraftfullaste utveckling i de kallaste delarne af Ishafvet. Prof. LOVÉN har

med rätta sökt förklaringsgrunden till dessa Ishafsdjurs förekomst i djupet af våra stora insjöar och i Östersjön uti ett forntida sammanhang emellan Östersjön och Ishafvet. Under sednare hälften af den s. k. Glacialtiden stod största delen af Finlands och mellersta Sveriges fastland sänkt under hafvet, och Östersjön, som den tiden sannolikt icke sträckte sig så långt åt söder som i våra dagar och ej heller stod i sammanhang med Nordsjön, var då en stor vik af Ishafvet. Genom den Skandinaviska nordens fortgående höjning afskildes småningom Östersjön ifrån Ishafvet och de stora insjöarne efterhand ifrån Östersjön. I den mån hafsvattnet i den afskilda Östersjön antog karakteren af insjövatten, utdog den efter all sannolikhet rika hafsfaunan, som under Glacialtiden befolkade Östersjön, med undantag af just dessa Ishafsdjur, som ännu fortlevva der och i våra insjöar. — Sådan är i största sammandrag den af Prof. LOVÉN framställda förklaringen och vi antaga den obetingadt samt göra deraf här en tillämpning, för att utreda den fråga, vi föresatt oss att lösa.

Det är alltsedan den tid, då Hvitahafvet stod i sammanhang med Östersjön, Hornsimpan fortlever i Wextern, Ladoga och i Bottniska och Finska-viken. Denna fisk saknas, såsom redan nämnt är, i södra Östersjön och i hela vesterhafvet, men lever kraftigt utbildad i Hvitahafvet och österut sannolikt i hela det kalla Asiatiskt-Amerikanska Ishafvet ända till de s. k. Parry-öarne. *Liparis barbatus*, denne sällsynte hyperboreiske gengångare från samma, länge sedan försvunna, tid för ett tvinnande lif i nordligaste delen af Östersjön, medan dess stamföräldrar lever i yppig välmåga vid Spetsbergen och Kamtschatka. Den lilla strömmingen (*Clupea Harengus v. membras*), som är så talrik vid våra kuster, räknar visserligen en aflägsen släktskap med de storväxta formerna af sill i södra Östersjön och i vesterhafvet, men den är icke identisk med dessa, utan med en i alla afseenden dylik strömming i Hvitahafvet.

När nu så är, att dessa tre fiskarter måste tänkas fortfarande vid våra södra och västra kuster ifrån den tid då Östersjön var en vik af Ishafvet, hvarföre skulle då icke äfven andra fiskarter hafva gjort detsamma, på hvilka förändringen i Hafsvattnets beskaffenhet icke hade dödande inverkan? Flere viktiga skäl tvinga mig att antaga, att äfven följande arter måste hafva kommit samtidigt och på samma väg till norra delen af Östersjön, nemligen: *Cottus Scorpius*, *Cyclopterus Lumpus*, *Zoarces viviparus*, *Gadus Morrhuæ* och möjligen äfven *Platessa Flesus*. De grunder, hvarpå jag bygger denna min åsigt äro hufvudsakligast följande:

1) Dessa arter äro jemte Hornsimpan och Strömminnen de allmännaste af alla våra hafsfiskar, de äro utbredda i de innersta delarne af skärgården och fortplanta sig öfverallt vid våra södra och västra kuster. Deremot äro de ifrån Nordsjön härstammande, genom Öresund invandrade, arterna i allmänhet sällsynta; de gå icke långt in i Bottniska eller Finska viken, undvika inre skärgården och man känner med visshet endast om en enda art, *Clupea Sprattus*, att den fortplantar sig vid Finlands sydvestra kuster.

2) Dessa arter äro i norra Östersjön i allmänhet mycket mindre än i Ishafvet och i vesterhafvet, hvilket bevisar att Östersjöformerna äro degenererade. Skulle en ännu fortgående invandring genom Öresund ega rum — jag kan icke inse hvarföre den icke mer skulle fortgå, om den engång begynt — så borde de ifrågavarande arterna i Östersjön ingalunda vara degenererade, ty det är faktiskt, att de flesta arter, om hvilka det är bevisligt att de genom Öresund inkommit i norra delen af Östersjön, äro fullt så stora och kraftigt utvecklade, som de i Kattegat och Nordsjön lefvande.

3) Det strider emot all erfarenhet och förnuftig naturens ordning att antaga, att dessa arter skulle ifrån sitt egentliga hem, det salta hafvet med dess rika tillgång på födoämnen, frivilligt hafva invandrat i de innersta delarne

af Östersjön, för att der föra ett torftigt lefnadssätt och fortplanta en degenererad afkomma.

I efterföljande framställning af Finlands Fiskarter har jag följt J. MÜLLERS temligen allmänt antagna system, likvisst med de förändringar, hvartill vetenskapens framsteg gifvit anledning.

I. Teleostei.

Acanthopteri.

1 Fam. Percoidei.

Perca L.

1. *P. fluviatilis* L.

ARTEDI, Genera piscium p. 39 n. 1.

” Descript. spec. pisc. p. 74 n. 1.

” Synom. nom. pisc. p. 66 n. 1.

Perca fluviatilis L. Syst. natur. edit. XII, 1. p. 481 n. 1.

” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschlands II p. 66 Taf. 52.

” PALLAS, Zoographia Rosso-Asiatica III p. 248.

” CUVIER & VALENCIENNES, Histoire natur. des Poissons
II p. 14.

” KRÖYER, Danmarks Fiske I p. 1.

” W. v. WRIGHT, EKSTÖM & FRIES, Skandin. Fiskar Taf.
I fig. 1.

” NILSSON, Skandin. Fauna IV p. 5.

” HECKEL & KNER, Die Süßwasserfische der Östreichi-
schen Monarchie p. 3.

” SIEBOLD, Die Süßwasserfische von Mitteleuropa p. 44.

The Perch YARREL, British Fishes, 3 edit. II p. 112.

Sv. Abborre. F. Ahven.

Abborren är en öfver hela landet allmänt förekommande sötvattensfisk. Han är lika hemmastadd i Finska och Bottniska vikens skärgårdar, som i floder, sjöar och träsk ända långt upp i Lappmarken (Kilpisjaur, 69° n. Lat.) Lektiden infaller på olika tider i olika vattendrag och varierar tillochmed i samma vatten ganska mycket till följe af islossningstidens oregelbundenhet. Från början af Maj till medlet af Juni kan abborrens lektid öfver hela landet anses infalla.

Lucioperca CUV.

2. *L. Sandra* Cuv.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 39 n. 2.

” Descript. spec. pisc. p. 76 n. 2.

” Syn. nom. pisc. p. 67 n. 2.

Perca Lucioperca L. Syst. Natur. edit. XII, I p. 481 n. 2.

” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. II p. 62 Taf. 51.

” PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat. III p. 246.

Lucioperca Sandra Cuv. & Val. Hist. nat. des Poiss. II p. 81 Taf. 15.

” KRÖYER, Danm. Fiske I p. 32.

” NILSSON, Skandin. Fauna IV p. 22.

” HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. M. p. 8.

” SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 51.

Sv. Gös. F. *Kuha*.

I de flesta af våra djupa insjöar från 66,5^o n. Lat. till sydligaste Finland förekommer gösen och fiskas i icke ringa mängd med nät och krok. Jag har funnit den i Uleåträsk, Pielisjärvi, Ladoga ¹⁾ och i flere sjöar i Satakunta, såsom: Kyröselkä, Karijärvi i Luvia, Isojärvi i Sastnola och Joutsjärvi i Kulla. Enligt Dr. WIDEGREN ²⁾ finnes gösen inom Öfver-Torneå socken. I Nyland förekommer den flerstädes t. ex. i Artsjö. I Finlands vestra skärgård har jag icke anträffat denna fisk, hvilket också öfverensstämmer med Prof. SUNDEVALLS ³⁾ nppgift att han helt och hållet saknas i Stockholms skärgård, men på södra kusten fångas han temligen allmänt öster om Helsingfors. Dock synes den icke vara helt och hållet fremmande för Östersjön, ty NILSSON har engång erhållit honom derifrån och EKSTRÖM ⁴⁾ har tagit den i Mörkö skärgård. RADLOFF uppger den äfven för Åland.

Leken förrättas på hård, stenig grund på 2—4 fam-

¹⁾ I British Museum förvaras ett individ af denna fisk från Ladoga enligt GÜNTHER, Catalogue of the Acanthopterygian Fishes in British Museum I p. 75, 1859.

²⁾ Om Fiskaunan och Fiskerierna i Norrbottens län 1860 p. 4. (Reseberättelse till K. Landbruks-Akademien.)

³⁾ Berättelse om Fiskeriet i Stockholms läns skärgård 1851, i Stockholms läns Hushållningssällskaps Handlingar 6 häftet p. 83.

⁴⁾ Mörkö-fiskar, K. Vet. Akad. Handl. 1831 p. 94.

nars djup. I Uleåträsk, Joutsjärvi m. fl. infaller lekti-
den i slutet af Juni, men i Ladoga skall den leka redan
om våren.

Acerina CUV.

3. *A. cernua* L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 40 n. 4.
 ” Descr. spec. pisc. p. 80 n. 3.
 ” Syn. nom. pisc. p. 68 n. 4.
Perca cernua L. Syst. Nat. XII, I p. 487 n. 30.
 ” BLOCH, Fische Deutschl. II p. 74 Tafel. 53 fig. 2.
 ” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 245.
Acerina vulgaris CUV. & VAL. Hist. nat. d. Poiss. III p. 4 Tafel. 41.
 ” W. v. WRIGHT, EKSTRÖM & FRIES, Skand. Fiskar Tafel.
 1 fig. 2.
 ” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 28.
 ” HECKEL & KNER, Süßwasserf. s. Östr. M. p. 19.
 ” (Perca cernua) KRÖYER, Danm. Fiske I p. 43.
Acerina cernua SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleur. p. 58.
The Ruffe YARREL, Brit. Fish. 3 ed. II p. 122.
 Sv. Gers. F. Kiiski.

Gersen är allmän i Finlands samtliga vattendrag ända
upp till Polcirkeln. Han förekommer i ymnighet äfven
vid Finska och Bottniska vikarnes kuster. I Hvittisbofjärd
(norr om Björneborg) fångas gersen med isnot om vintern
i stor mängd.

Leker tidigt om våren.

2 Fam. Triglidæ KAUP ¹⁾).

a) *Scorpenina* (KAUP) GÜNTHER ²⁾).

Sebastes CUV.

4. *S. norvegicus* MÜLL.

- Perca marina* L. Fauna Svec. edit. alt. p. 118 (pro parte)
Perca norvegica O. MÜLLER, Prodr. Zool. Danic. p. 46 n. 390.
 ” FABRICIUS, Fauna Grönl. p. 167 n. 121.
 ” ASCANIUS, Icon. rer. nat. Tafel. 16.

¹⁾ Archiv für Naturg. 1858 p. 329.

²⁾ Fishes in British Mus. II p. 87.

- Sebastes norvegicus* CUV. & VAL., Hist. nat. d. Poiss. IV p. 240 Tafel. 87.
 ” KRÖYER, Danmarks Fiske I p. 159.
 ” ” Naturhist. Tidskr., ny Række I p. 270.
 ” NILSSON, Skand. Faun. IV p. 91.
The Bergylt, and Norway Haddock YARREL Brit. Fish. 2 edit. II p. 72.
 ” COUCH, Fishes II p. 3 fig. 58.
Sv. Kungsfisk. Finn. Ouer, Uer.

Kungsfisken är längs Norges vestkust allmän ända till Nordkap. Huru långt österut han förekommer på Europas ishafskust är icke känt, men i Warangerfjorden förekommer han enligt exemplar, hemtade derifrån af E. NYLANDER och M. GADD. LILLJEBORG omnämner den icke från Schuretskaja. Vid Grönland förekommer denna fisk och kanske äfven vid Spetsbergen, ty SCORESBY¹⁾ omtalar under namn af *Mullus barbatus*? en röd fisk af 12 tums längd, hvilken togs ur munnen på en säl och smakade förträffligt, när den kokades.

b) *Cottina* (KAUP) GÜNTHER²⁾.

Cottus L.

5. *C. gobio* L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 48 n. 2.
 ” Descr. pisc. p. 82 n. 1.
 ” Syn. nom. pisc. p. 76 n. 1.
Cottus gobio L. Syst. Nat. edit. XII, I p. 452 n. 6.
 ” BLOCH, Fische Deutschl. II p. 12 Tafel. 39 fig. 1, 2.
 ” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 125.
 ” CUV. & VAL., Hist. Nat. d. Poiss. IV p. 106.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske I p. 141.
 ” W. v. WRIGHT, EKSTRÖM & FRIES, Skand. Fiskar Tafel. 7 fig. 2.
 ” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 64.
 ” HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. M. p. 27.
 ” SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleur. p. 62.
Cottus affinis HECKEL, Ann. des Wiener-Museums II p. 145.
The river Bullhead YARREL, British Fishes II p. 48.
Sv. Stensimpa. F. Kivikala (Kajana), Rantalatikko, Rantamaikko (Ladoga).

¹⁾ Account of Arctic Regions I p. 541.

²⁾ Catalogue of the Acanthopter. Fishes in Brit. Mus. II p. 87.

HECKEL har l. c. uppställt den Skandinaviska *Cottus gobio*, såsom egen art under namn af *Cottus affinis*, i den förmodan att denna vore skild från hans i mellersta Europa förekommande *Cottus gobio* L. EKSTRÖM¹⁾ har nemligen af misstag uppgifvit, att bukfenstrålarne hos den svenska *C. gobio* äro i spetsen klufna och i texten till *Skandin. Fiskar Tafl. 7 fig. 2* har denna uppgift blifvit såtillvida bekräftad, att fenstrålarne hos denna fisk sägas i allmänhet visa benägenhet att dela sig i spetsen. På grund häraf antog HECKEL den Skandinaviska *C. gobio* vara en skild art och gaf denna namnet *C. affinis*, oakadt han icke sett exemplar deraf. Denna imaginära art har sedermera blifvit upptagen i några systematiska arbeten, såsom t. ex. i *Catalogo metodico dei pesci europei di C. BONAPARTE* p. 95 och i CHARLES GIRARDS²⁾ *A monograph of the Cottoids* p. 5, hvarföre det icke synes vara öfverflödigt att här omnämna, att Prof. SUNDEVALL i *Vet. Akad. öfversigt 1851* p. 186 allaredan tydligen ådagalagt ohållbarheten af HECKELS art. Den skandinaviska fisken har nemligen bukfenstrålarne i spetsen lika hela, som den medeleuropeiska och om en skenbar antydning till klyfning stundom visar sig i strålspetsarne, så beror detta af ett fint verk i strålarnes hud och icke af en klyfning af sjelfva strålspetsen.

Öfver hela Finland förekommer stensimpan ganska allmänt i floder och bäckar ända upp till Polcirkeln (WIDEGREN l. c.) och finnes äfven ganska talrikt på stränderna i Bottniska och Finska vikens skärgårdar, äfvensom i Ladoga samt förekommer troligen äfven i andra våra större sjöar. Hon uppehåller sig under stenar på 1—3 fots djup. Exemplaren ifrån Kajana och några andra orter i Finland utmärka sig genom 3—4 otydliga, mörka tvärfläckar på bukfenorna, som efterhand försvinna när

¹⁾ Mörkö Fiskar, K. Vet. Akad. Handl. 1831 p. 309.

²⁾ Smithsonian contributions to knowledge Vol. III Art. 3.

fisken förvaras i sprit, men de höra det oaktadt till ifrågavarande art, ty jag har varit i tillfälle att jemföra dem med sådana, som inga fläckar hafva på bukfenorna, men icke funnit några karakterer, som skulle berättiga till artåtskilnad. Från *Cottus poecilopus* ¹⁾ skiljes hon lätt genom den för *C. gobio* karakteristiska uppåt krökta öfre taggen på förlocket samt derigenom att bukfenorna på långt när icke nå analöppningen. Lektiden infaller tidigt om våren före islossningen, ty i medlet af Mars har jag i Kajana elf fångat rom- och mjölk-stinna individer samt erhållit i början af Maj endast utlekt exemplar. I norra Finland begagnas hon om vintern till agn för harr och forell.

6. *Cottus scorpius* L.

- ARTEDI, Gener. pisc. 49 n. 3.
 ” Descript. spec. pisc. 86 n. 3.
 ” Syn. nom. 77 n. 3.

¹⁾ En *C. gobio* närstående art, som i Sverge blifvit funnen på åtskilliga ställen och troligen icke heller saknas i Finland, ehuru den ännu icke blifvit hos oss anmärkt, är:

- Cottus poecilopus* HECKEL, Ann. des Wiener-Museums II p. 145 Taf. 8 fig. 1, 2.
 ” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 67.
 ” HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. M. p. 31.
 ” SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleur. p. 64.

Denna art, som inom Skandinavien första gången anträffades i Stockholms skärgård af Prof. SUNDEVAL, tyckes i norra Sverge vara allmänare än *C. gobio*. WIDEGREN har funnit den i Quickjoek och NYSTRÖM ¹⁾ i Jemtland, der hon tyckes vara den enda arten af slägtet. Skäl förefinnes således till den förmodan, att hon snart skall upptäckas äfven inom våra landamären, hvarföre jag här vill upptaga dess artkarakter:

Munnen bred, räcker under ögonen, bukfenorna smala, tecknade med några mörka tvärfäckar och så långa att de väl nå analöppningen; öfre förlockstagen liten och nästan rät.

¹⁾ Iakttagelser rörande faunan i Jemtlands vattendrag, Akad. Afh. Stockholm 1863 p. 3.

- C. scorpius* L., Syst. Nat. XII, I p. 452 n. 5.
 ” BLOCH, Naturg. Fische Deutschl. II p. 18 Taf. 40.
 ” PALLAS¹⁾, Zoogr. R.-Asiat. III p. 130 (pro parte).
 ” KRÖYER, Danm. Fiske I p. 130 & 583.
 ” W. v. WRIGHT, EKSTRÖM & FRIES, Skand. Fisk. p. 23 Taf.
 5 fig. 1—2.
 ” NILSSON, Skand. F. IV p. 68.
 ” CUV. & VAL., Hist. d. Poiss. IV p. 117.
Sea scorpion YARREL²⁾, Brit. Fish. 3 ed. II p. 54.
Father-Lasher COUCH, Fishes of the Brit. Isl. II (1863) p. 8 Taf. 60
 (figuren dålig.)

Sv. *Rötsimpa*, *Simpa*, *Horkel* (Hvittisbofjärd); F. *Simppu*.

Rötsimpan, som egentligen är en hafsfisk, är temligen allmän vid Finlands södra och vestra kuster, åtminstone ända upp till Uleåborg. Hon förekommer äfven längs Ishafskusten, från Warangerfjorden till botten af Hvitahafvet, enligt meddelanden af afl. Kand. G. SELIN, som 1861 hemtat exemplar från Kola-trakten till Finska Museum. Vester om Nordkap är den ytterst allmän och uppnår derstädes en utomordentlig utveckling. Jag såg vid Tromsö exemplar af 14—16 tums längd.

Lektiden infaller i Bottniska och Finska viken ifrån slutet af November till början af Januari.

7. *Cottus bubalis* EURHR.

- ” K. Vet. Akad. H. 1786 p. 65 Tab. 3 f. 2, 3.
 ” CUV. & VAL., Hist. d. Poiss. IV p. 120 Tab. 78.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske I, 118 & 582.
 ” W. v. WRIGHT, FRIES, EKSTRÖM, Sk. Fiskar p.
 27 Taf. 6 fig. 1, 2.
 ” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 74.
Father-Lasher YARREL, Brit. Fishes, 3 ed., II p. 58.
Bubalis COUCH, Fishes of the Brit. Isl. II p. 11 Taf. 61 (fig. dålig och falskt kolorerad.)
 Sv. *Oxsimpa*.

¹⁾ Under namn af *Cottus scorpius* har PALLAS l. c. inbegripit både vår vanliga *C. scorpius* L. och en denna närstående art från Kamschatka, som CUV. & VAL. IV p. 126 beskrifvit och benämmit *Cottus jaok*.

²⁾ Jag betvivlar icke att YARREL'S *Sea scorpion* är identisk med vår *C. scorpius*, men jag måste anmärka att hans afbildning är dålig och nästan oigenkänlig derföre att den saknar occipital-taggar. Det bör dock märkas att dessa stundom nästan försvinna äfven hos våra exemplar af *C. scorpius*.

Äfven denna art är egentligen en hafsfisk och vi in- taga den i Finlands fauna endast såsom tillfälligtvis före- kommande. Hon fångas stundom tillsammans med rötsim- pan i Stockholms skärgård och vid sydvestra Åland, men är ganska sällsynt. I Bottniska viken, norr om Åland, förekommer denna art icke och är, såvidt jag vet, icke heller fångad vid Finska vikens norra kuster. Vid Norges vestra kust är oxsimpan mycket allmän ända upp till Finmarken, der KRÖYER straxt vester om Nordkap fann henne i ebben vara nästan lika allmän, som *C. scorpius*. Det är derföre troligt att denna art förekommer äfven vid vår Ishafskust, åtminstone i Warangerfjorden.

8. *Cottus quadricornis* L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 48 n. 2.

” Descr. spec. pisc. p. 84 n. 2.

” Syn. nom. p. 77 n. 2.

Cottus quadricornis L. Syst. Nat. XII, I p. 451 n. 2.

” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. p. 127.

” BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. III p. 170 Tab. 108.

” CUV. & VAL. Hist. d. Poiss. IV p. 123.

” W. v. WRIGHT, FRIES & EKSTRÖM, Skand. Fisk p. 30
Tafel. 7 fig. 1.

” KRÖYER, Danm. Fiske I p. 140 & 583.

” NILSSON, Skand. Fauna IV, p. 80.

Cottus hexacornis RICHARDSON¹⁾, Fauna B.-Americ. III p. 44.

The horned Bullhead YARREL, Brit. Fishes, 3 edit. II p. 64.

Four-horned Cottus COUCH, Fishes II p. 15 Tafel. 63.

Sv. Hornsimpa, Ulk. F. Merihärkä (Ladoga.)

Enligt RICHARDSONS¹⁾ egen uppgift är hans *C. hexa- cornis* identisk med engelska författarenes *C. quadricornis*. Men om den engelska *C. quadricornis* är identisk med vår finska är tvifvelaktigt, ty både YARREL'S och COUCH'S beskrifningar äro så ofullständiga och ytliga, att man af dessa icke kan draga några slutsatser. Hvardera citera visserligen i synonymien BLOCH'S afbildning af vår *C.*

¹⁾ BELCHER, the last of the Arctic Voyage II p. 349 och YARREL, Brit. Fishes, tredje af Richardson utgifna edition, II p. 64 (synon.)

quadricornis; men de figurer, dessa författare sjelfva gifva af den engelska *C. quadricornis*, äro dåliga och nästan eigenkänliga. Om dessa äro trogna, afviker den engelska fisken från vår åtminstone lika mycket som deras *Cottus groenlandicus* från vår *C. scorpius*. Men då jag icke kan anse *C. groenlandicus* för annat, än en högnordisk rasförändring eller varietet af vår *C. scorpius*, antager jag, att icke heller den Engelska *C. quadricornis* kan afskiljas från vår såsom egen art, utan är sannolikt endast en varietet, till sin uppkomst analog med den, som förekommer i Wetteren och Ladoga.

Hornsimpan saknas helt och hållet i de haf, som skölja Skandinaviens vestra kuster, och i södra delen af östersjön är hon en stor sällsynthet, men är deremot i östersjöns norra och mellersta delar högst allmän. Från Wetteren är hon af gammalt känd och jag fann henne också vara ganska allmän i Ladoga på 40—80 fannars djup. PALLAS har uppgifvit, att denna art äfven förekommer i Baikal och Jenisei-floden, samt att den är allmän i Ishafvet och vid Kamtschatka, men när TILESUS i *Zoogr. R.-Asiat. III* p. 127 tillägger i en not, att han under 3 års tid icke sett ett enda individ vid Kamtschatka, kunde Pallas uppgift om dess förekomst i Ishafvet med så mycket större skäl betviflas, som arten ännu då icke blifvit funnen vid Europas Ishafskuster eller vid Grönland och Spetsbergen. Det var derföre af stor vigt när den — thvårr för tidigt — bortgångne Kand. G. SELIN 1861 hemförde till Finska Museum ett stort och vackert exemplar af denna art från Kantalahti i Hvitahafvet.

SABINE har i *Supplement to the Appendix of Parrys first Voyage 1819—20* uppgifvit att Parrys expedition vid Melville-ön i Amerikas arktiska archipelag erhållit 2:ne 5—6 tum långa individer af en *Cottus*, som "i alla afseenden öfverensstämd med beskrifningen och afbildningen af *Cottus quadricornis* i BLOCH'S *Ichthyologie III, Tafel. 108*". RICHARDSON antog redan då han beskref sin *C. heracornis*

ifrån närheten af Copparmine flodens utlopp i Ishafvet, att SABINES *C. quadricornis* från Melville-ön möjligen var hans *C. hexacornis*. Detta har han äfven sedermera bekräftat och förklarar, att hans *C. hexacornis* är indentisk med *C. quadricornis*. Men då det af YARRELS beskrifning och afbildning blef högst tvifvelaktigt, om hans *C. quadricornis* verkligen var indentisk med LINNE's och BLOCHS, oaktadt dessa upptogos i synonymien, förblef det äfven ovisst om RICHARDSONS *C. hexacornis* och SABINES *C. quadricornis* verkligen voro identiska med vår fisk med detta namn. Nu deremot, sedan SELIN upptäckt *Cottus quadricornis* i Hvitahafvet, förfaller detta tvifvelsmål, hvarföre vi anse SABINE'S och RICHARDSONS uppgifter om denna arts förekomst vid Melville-ön och vid Coppamine-flodens mynning förtjena förtroende.

Cottus quadricornis L. förekommer således inom Ishafvet ifrån Hvitahafvet österut utmed Asiens och Amerikas norra kuster till Parry-öarne (Melville-ön) och Copparmine-flodens mynning, men synes småningom upphöra här i Amerikas norra archipelag, ty från Baffins-bay eller Grönlands kuster är den ännu icke känd. Inom Atlantiska oceanens gebiet saknas hon helt och hållet, utom vid Englands kuster, der hon uppträder i, såsom det tycks, ringa antal och med ett så förändradt utseende, att man, att dömma af afbildningarne, genast måste misstänka att arten der icke mera är i sitt rätta hem, utan uppträder såsom en gengångare från en längesedan försvunnen tid, — vi mena Glacialtiden.

Då hornsimpan saknas totalt på Skandinavien västra kuster och är i Östersjön så sällsynt, att ännu icke något exemplar vederligen erhållits i Danmark, är det omöjligt att antaga, att denne Ishafvets egentliga inneånare genom sundet skulle hafva invandrat i Östersjön. Vi måste således antaga en annan väg för denna invandring och denna väg går öfver Hvitahafvet, Onega och Ladoga till Finska viken. Tiden för invandringen sammanfaller med den

tid då större delen af Finland ännu stod under vatten och Östersjön var en vik af Ishafvet. Minnen från nämnde tid utgöra de i Wetteren, Wenern, Uleåträsk, Höytiäinen, Ladoga och det nuvarande Östersjön funna märkvärdiga marina djurformer, som saknas inom Atlantiska oceanens gebiet, och i hvilka Prof. S. LOVÉN¹⁾ igenkänt verkliga ishafsinneväpnare, som ännu lefva i sin största utveckling vid Spetsbergens och Grönlands kallaste kuster.

Emellan exemplaren ifrån Wetteren och Ladoga har jag funnit ingen anmärkningsvärd skillnad. Hvardera afvika ifrån den i Finska viken och Hvitahafvet förekommande genom mindre storlek, blekare kroppsfärg och mindre benknölar på hufvudet. Dessa äro neuligen hos insjöformen icke försedde med svamplikt utbredda och skrofliga kronor såsom hos hafsformen. Likvisst står Ladogaformen genom sin öfriga habitus närmare den i Finska viken lefvande, än Wetternsformen, eller med andra ord, den är en verklig öfvergångsform emellan Wetterns och Finska vikens hornsimpa. Det af SELIN hemförda exemplaret från Hvitahafvet afviker icke i något afseende från dem i Finska viken.

Lektiden infaller samtidigt med Rötsimpans.

Phobeton KRÖYER.

9. *Ph. tricuspis* REINHDT. s.

Cottus tricuspis REINHARDT, Danske Vid. Selsk. Naturh. og Mat. Afhandl.

V p. 52 och VII p. 117.

C. gobio O. FABRICIUS, Faun. Grönlandica N:o 115 p. 159.

Cottus tricuspis NILSSON, Skand. Fauna IV p. 78.

” LILLJEBORG, K. Vet. Ak. H. 1850 II p. 309.

Phobeton tricuspis KRÖYER, Naturh. Tidskr. ny Række, I p. 263.

” ” GAIMARD's Voyage en Scandinavie &c., Poissons Planche 4 fig. 1 a—c.

---

¹⁾ Den för frågan intresserade läsaren får jag hänvisa till Prof. LOVÉNS afhandlingar "Om några i Vetteren och Venern funna crustaceer", Vet. Akad. öfversigt 1861 p. 285, "Till frågan om Ishafsfaunans forna utsträckning öfver en del af Nordens fastland", Vet. Akad. öfvers. 1862 p. 463, samt till ifrån trycket ännu icke utkomna Förhandlingar vid Naturforskaremötet i Stockholm 1863, der ett af Prof. LOVÉN hållet offentligt föredrag om Östersjöns Fauna kommer att intagas.

Vid Grönlands och Spetsbergens kuster är denna art mycket allmän. Såsom europeisk är den bekant allt sedan 1848, då Prof. LILLJEBORG fann henne vid Schuretskaja på Ryska Lappmarkens Ishafskust. Jag är i tillfälle att här rycka gränsen för dess vestliga utbredning på denna kust ända till Warangerfjorden, sedan jag sett och granskat flere större individer derifrån, hemförda 1856 af E. NYLANDER och M. GADD. Vester om Nordkap har hvarken KRÖYER, LILLJEBORG eller jag funnit denna högnordiska art.

c) *Cataphracti* GÜNTHER ¹⁾

Aspidophorus LACÉP.

10. *A. decagonus* BL.

Cottus cataphractus FABR. Faun. Grönl. p. 155 n. 112.

Agonus decagonus BLOCH-Schneider, Syst. Ichthyol. 1801, I p. 105 Tafel. 27.

Aspidophorus decagonus CUV. & VAL., Hist. d. Poisson IV p. 163.

” REINHARDT, Danske V.-Selsk. Naturh. og Mat. Afh. V p. 53 och VII p. 119.

” KRÖYER, Naturh. Tidskr., ny Række, 1844, I p. 243.

” ” GAYMARD's Voyage &c., Zoologie Poissons Planche 5 fig. 1.

” NILSSON Skand. Fauna IV p. 88.

Ungen:

Aspidophorus spinosissimus KRÖYER, Naturh. Tidskr., ny Række, I p. 250.

” GAYMARD's Voyage &c., Zoologie Poissons Planche 5 fig. 2 (a—d.)

Denna fisk beskrefs första gången af O. FABRICIUS i Faun. grönl. under namn af *Cottus cataphractus*. BLOCH har sednare beskrifvit och afbildat den under ett nytt namn, *Agonus decagonus*, men råkat af misstag försätta dess fädernesland till Ostindien. REINHARDT sen. har rättat detta misstag och visat, att såväl denna art, som *Aspidophorus monopterygius* BL., hvilken af BLOCH genom misstag också uppgifves för Ostindien (Tranquebar), lefver och före-

¹⁾ Catalogue of the Acanthopt. Fishes in Brit. Mus. II p. 87.

kommer endast vid Grönlands kuster. Dessutom är ännu en nominal-art af detta slägte uppgifven för Grönland, nemligen *Aspidoph. spinosissimus* KRÖYER. Ingen af dessa arter är förut bekant såsom Europeisk.

När jag nu för första gången introducerar denna fisk i Europas Fauna, sker det på grund af ett enda litet exemplar, taget 1856 af E. NYLANDER¹⁾ och M. GADD i Warangerfjorden och tillhörigt Universitetets museum. Vårt exemplar är en unge, föga större än den, som KRÖYER beskriver och afbildat såsom skild art under namn af *Aspidophor. spinosissimus*. Också öfverensstämmer KRÖYERS beskrifning och figur af *Aspid. spinosissimus* så väl med vårt exemplar, att intet tvifvel kan uppstå om deras identitet. Men KRÖYERS *Aspid. spinosissimus* är enligt STEENSTRUPS och LÜTKENS²⁾ gemensamma undersökningar endast en unge af *Aspidophorus decagonus* BL.

Den närmare beskrifningen af vårt exemplar förbigår jag här, jag vill endast nämna, att jag hos vårt 35 m. m. långa exemplar räknat 5 par sköldar emellan Ryggfenorna och 5 par emellan Anus och Analfenan. Anus är likasom hos KRÖYERS exemplar bakut utskjuten till en kegelformig uppsvallning. Skäggrådarna äro precis sådana som STEENSTRUP och LÜTKEN beskrifva dem hos KRÖYERS original-exemplar. Fenstrålarne hos vårt exemplar äro:

I Rgf. 6, II Rgf. 8, Brf. 15 och Anf. 8.

¹⁾ Dr. NYLANDER har i öfvers. af Finska Vet. Soc. Förhandl. 1856—1857 p. 77 af misstag kallat denna *Aspid. cataphractus*. På samma ställe tillägges *Centronotus gunellus* från Warangerfjorden namnet *Lumpe-nus maculatus*.

²⁾ "Om Ungerne af de nordiske *Aspidophorus-Arter* og om de Forandringer, som disse undergaae med Alderen", i Videnskab. Meddel. fra det Naturh. Forening i Kjöbenhavn 1861.

3 Fam. **Scomberoidi** (Cuv.) Heck. & Kner.**Gasterosteus** ¹⁾ L.**11. G. aculeatus** L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 52 n. 1.

» Descr. spec. pisc. p. 96 n. I.

» Syn. nom. pisc. p. 80 n. 1.

Gasterosteus aculeatus L., Syst. Nat. XII ed., 1 p. 489 n. 1.

» O. FABRICUS, Fauna Grönl. n. 122 p. 169.

» BLOCH, Fische Deutschl. II p. 79, Tafl. 53 fig. 3.

Gasteracanthus aculeatus PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 229.

Gasterosteus aculeatus KRÖYER, Danm. Fiske I p. 169.

» W. v. WRIGHT, FRIES & EKSTR., Skand. Fiskar, Tafl. 4 fig. 1 (a—b.)

» NILSSON, Skand. Fauna IV p. 103.

» HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östreich. Mon. p. 38.

» SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 66.

G. trachurus & *G. leurus* Cuv. & VAL., Hist. d. Poissons IV p. 352, Tafl. 98 fig. 1 & 4.

The rough-tailed Stickleback, } YARREL, Br. F., 3 ed., II p. 75 & 83.
The smooth-tailed Stickleback }

G. loricatus ²⁾ REINHARDT s. Danske V.-S. Nat. og Mat. Afh. VII p. 114 och 119.

Sv. Spigg. F. Rautakala (Ladoga.)

Tretaggiga spiggen är ytterst talrik vid Finlands södra och västra kuster, i Ladoga samt i flere insjöar ända till Lappmarken. Sannolikt förekommer han längs hela vår Ishafskust ty LILLJEBORG fann *G. trachurus* Cuv. i Archangel och i Finmarken vester om Nordkap är han ytterst allmän. Den hos oss allmännast förekommande hör till varieteten *trachurus* Cuv.; *G. leurus* Cuv. (= *G. gymnurus* Cuv.) är sällsyntare och jag har sett den på vår södra och västra kust (Kaskö), men i ojämförligt mindre

¹⁾ Vi anse rättast vara att, följande HECKELS och KNERs exempel, öfverföra Genus *Gasterosteus* till CUVIERS och MÜLLERS familj *Scomberoidi*. GÜNTHER har, Catal. of Acanth. Fishes in Brit. Mus. 1859 I p. 1, bildat för detta genus en egen familj *Gasterosteida*.

²⁾ KRÖYER, Danm. F. I p. 590, anmärker, att *G. loricatus* Rhdt. ifrån Grönland är identisk med *G. trachurus* Cuv.

antal än föregående. SUNDEVALL¹⁾ omtalar att han tagit i Stockholms skärgård en spigg med 4 ryggtaggar, som han kallar *G. 4-spinosus* och anser vara blott en individuel varietet af den vanliga arten. Sannolikt är JENYNS' & YARREL'S *G. spinulosus* icke heller annat än en dylik individuel varietet, ehuru GÜNTHER, *Acanth. Fishes in Brit. Mus. I* p. 5, bibehåller den såsom egen art. GÜNTHER har eljest sammanfört till en enda art *G. gymnurus* Cuv. (= *leirus* Cuv.), *G. semiarmatus* Cuv. & Val., *G. semiloricatus* Cuv. & Val., *G. trachurus* Cuv. & Val. och *novaboracensis* Cuv. & Val., den sista från Grönland och Nord-Amerika. COUCH går ännu längre och slår ihop alla YARREL'S fem arter, till och med *G. brachycentrus* Cuv., som af HECKEL & KNER anses för en säker art, och *G. spinulosus* JENYNS, till en enda.

12. *Gasterosteus pungitius* L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 52 n. 2.

» Descr. spec. pisc. p. 97 n. 2.

» Syn. nom. pisc. p. 80 n. 2.

G. pungitius L., Syst. Nat. XII ed., I p. 491 n. 8.

» BLOCH, Naturg. d. F. Deutschl. II p. 82 Tafel. 53 fig. 4.

Gasteracanthus pungitius PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 228.

Gasterosteus pungitius CUV. & VAL. IV Hist. n. des Poissons p. 370.

» KRÖYER, Danm. Fiske I p. 188.

» W. v. WRIGHT, FRIES & EKSTR., Skand. Fisk., Tafel. 4 fig. 2.

» NILSSON, Skand. F. IV p. 110.

» SIEBOLD, Süßwasserf. v. MittelEur. p. 72.

The Ten-spined Stickleback, YARREL, Brit. Fish. 3 ed., II p. 91.

Sv. Tottaggad spigg, Benunge, Benhäst (Nyland). *F. Rantakala* (Ladoga)

Denna art är hos oss lika allmän som den föregående, fastän icke så talrik. I Bottniska och Finska viken, Ladoga och i ett träsk i Hyrynsalmi (n. om Kajana) förekommer han i mängd. Äfven från Lappmarken har jag

¹⁾ Berättelse om Fiskerierna i Stockholms skärg. 1855, i Stockholms läns Hushållningssällskaps Handl. 6 häftet p. 178.

sett exemplar och LILLJEBORG fann den vid Archangel, men han saknas vid vår Ishafskust likasom också vid Skandinaviens vestkust.

Leken förrättas samtidigt med den föregående, ifrån slutet af Juni till början af Juli.

Spinachia FLEM.

13. Sp. vulgaris FLEM.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 52 n. 3.

” Syn. nom. p. 81 n. 3.

Gasterosteus spinachia L. Syst. Nat. XII ed. 1 p. 492 n. 10.

” BLOCH, Naturg. Fische D. II p. 84 Taf. 53 fig. 1.

” CUV. & VAL., Hist. d. Poiss. IV p. 370.

” W. v. WRIGHT, EKSTR., & FRIES, Skand. Fiskar p. 21 Taf. 4 fig. 3.

” NILSSON, Skand. F. IV p. 112.

The Fifteen-spined Stickleback YARREL, Brit. Fishes, 3 ed. 1 p. 93.

Spinachia vulgaris FLEMING, British Anim. 1828 p. 219 n. 165.

” KRÖYER, Danm. Fiske 1 p. 193.

” COUCH, Fishes of Brit. Isl. I p. 180 Taf. 38.

Sv. Tångspigg.

Denna art är ganska sällsynt vid Finlands södra och sydvestra kuster samt saknas förmodligen i hela Bottniska viken. De enda Finska exemplar, jag varit i tillfälle att se, äro tagna i trakten af Helsingfors af ARTHUR NORDMANN och förvaras i Universitetets Museum. Tångspiggen är en hafsfisk, som förekommer i södra Östersjön och isynnerhet i Nordsjön, men saknas i Finmarken och vid vår Ishafskust.

4 Fam. Gobioidei.

Gobius L.

14. G. niger L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 28.

” Syn. nom. p. 46 n. 1.

G. niger L., Syst. Nat. XII ed., I p. 449.

” FRIES, Vet. Akad. Handl. 1838 p. 242.

” BLOCH, Naturg. der F. D. II p. 5 Taf. 38 fig. 2--5.

- G. niger* W. v. WRIGHT, SUND. & EKSTR. Skand. Fisk. p. 157 Tafel. 36.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske I p. 382.
 ” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 219.
 ” CUV. & VAL., Hist. d. Poissons XII p. 7.
The black Goby YARREL, Br. F. 3 ed., II p. 318.
Rock Goby COUCH Fishes of Br. Isl. II p. 153 Tafel. 98.
 Sv. Smörbult.

Denna fisk är temligen sällsynt och förekommer inom vår Faunas gabiety endast vid Finlands södra och sydvästra kuster. Exemplar från Bothby och Helsingfors förvaras i Univ. Museum.

15. *Gobius minutus* GMEL.

- G. minutus* Gm. Syst. Nat. I 3, 1199.
 ” CUV. & VAL., Hist. d. Poiss. XII p. 29.
 ” FRIES, Vet. Ak. H. 1838 p. 242.
 ” KRÖYER, Danm. Fisk. I p. 407.
 ” NILSSON, Skand. F. IV p. 222.
The Spotted Goby, YARREL, Brit. Fish. 3 ed. II p. 325.
 Sv. Sabbik (Stockholms skärgård).

I Stockholms norra skärgård skall denna art finnas i mängd enligt Prof. SUNDEVALL, hvarföre den tvevelsutan äfven förekommer vid Åland och vid Finlands södra kust, men dess geografiska utbredning hos oss är ännu okänd. I finska Museum förvaras exemplar, troligen från trakten af Helsingfors.

5 Fam. *Discoboli* ¹⁾ Cuv.

Cyclopterus L.

16. *C. lumpus* L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 62.
 ” Syn. nom. p. 87.

---

¹⁾ CUVIER har i Règne Animal II p. 344 1829 ställt denna familj bland *Malacopterygii* straxt efter *Pleuronectidæ*. J. MÜLLER har rättat detta misstag och visat denna familjs förwandskap med *Gobioidei* bland *Acanthopteri* men när han förenar *Discoboli* med *Gobioidei* till en enda familj, så blifver denna gruppering högeligen onaturlig. De flesta nyare Ichthyologer äro ense derom, att *Gobioidei* och *Discoboli* böra åtskiljas

- Cyclopterus lumpus* L. Syst. Nat. ed. XII 1 p. 414 n. 1 (excl. var. β & γ)
 ” O. FABRICIUS, Fauna Grönl. n. 92 p. 131.
 ” BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. III p. 103 Taf. 90
 ” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. p. 72.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske II p. 490.
 ” GAYMAUD's Voyage &c. Zool. Poissons Planche 8.
 ” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 232.

The Lump Sucker YARREL, Brit. Fish, 3 ed. II p. 343.

Lumpfish COUCH, Fishes II p. 183 Taf. 105.

Lumpus Anglorum D. H. STORER, A. History of the Fishes of Massachusetts, Memoires of American Acad. 1863, Vol. VIII, 2 p. 402 Taf. 32 fig. 2.

Ungen:

Cyclopterus minutus PALLAS, Spicil. Zool. fasc. VII p. 12 Taf. 3 fig. 7—9.

” O. FABR., Fauna Grönl. n. 94 p. 135.

” FRIES, Vet. Acad. Handl. 1838 p. 226 Taf. 4, fig. 1(a—c.)

Sv. Sjurugg.

Denna art är icke sällsynt vid Finlands södra och västra kust, åtminstone ända upp till Qvarken. Han fås i hvarjehanda fiskbragder, men mest tidigt om våren i strömmingsnot (Sastmola.) — I Finmarken är han mycket allmän, och kallas der Rognkjegse. Långs hela vår Ishafskust, från Warangerfjorden (E. NYLANDER & M. GADD) till Hvitahafvet (G. SELIN), tyckes han äfven vara allmän. Vesterut är han utbredd ända till Island, Grönland och Nordamerikas östkust. Äfven vid Spetsbergen förekommer en *Cyclopterus*, man jag är icke nu i tillfälle att säga, om det är denna eller *C. spinosus* (FABR.) KR. ¹⁾

Liparis ART. ²⁾

17. *L. barbatus* EKSTR.

Liparis barbatus EKSTRÖM, Vet. Akad. Handl. 1832 p. 168 Taf. 5.

” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 237 (excl. syn.)

Cyclopterus liparis SADELIN, Fauna Fenn. p. 41.

såsom familjer. BONAPARTE kallar familjen *Discoboli* Cuv. i sin "Catalogo" *Cyclopteridae*, hvilket namn vi gerna hade adopterat, såframt icke *Discoboli* vore det äldre.

¹⁾ Naturh. Tidskr. 2 R. II p. 262 och GAIMARDS Voy. Zool. Poiss. Planche 4 fig. 2 (a—c).

²⁾ Syn. pisc. p. 117.

Denna märkliga sugfisk är hittills med visshet känd endast från norra delen af Östersjön. Sydligare än utanför Östergöthland är den icke någonsin anträffad, men flere gånger i Stockholms skärgård och i Bottenhafvet t. ex. vid Neder-Kalix. Att han äfven finnes vid våra kuster, är otvifvelaktigt, ty SADELINS *Cyclopterus liparis*, om hvilken det heter i Fauna Fennica p. 41 "perrarus ad nostra littora advena", kan rimligtvis icke vara någon annan fisk, än denna. Vid Danmarks¹⁾ eller Skandinaviska halföns vestra kuster är han alldrig funnen. Deremot har Prof. S. LOVÉN²⁾ efter den noggrannaste undersökning och jämförelse af denna fisk från Östersjön med en i Riksmuseum i Stockholm förvarad *Liparis* från *Kamtschatka*, icke funnit den ringaste skilnad emellan dem. I Hinlopen-strait, på östra kusten af Spetsbergen, tog jag en 6 tum lång *Liparis*, som är skild från de andra vid Spetsbergens vestkust förekommande arterna, men hvilken jag efter jämförelse med Östersjö-exemplar måste anse vara identisk med *L. barbatus* EKSTRÖM. Det förefaller mig därför sannolikt, att äfven den LIPARIS art, hvilken LEPECHIN³⁾ omtalar under namn af *Cyclopterus liparis* L., såsom förekommande vid Hvitahafvets kuster, sammanfaller med *Liparis barbatus* EKSTRÖM. Möjligt är att Hvitahafvet hyser äfven andra arter af detta slägte, som är rikligen representeradt i det kalla Ishafvet — endast från Grönland har KRÖYER⁴⁾ beskrifvit icke mindre än 4 arter, — men det kan knappast undvara en art, som är gemensam med n. Östersjön, Kamtschatka och Spetsbergen. Denna fisk

¹⁾ KRÖYER upptager den visserligen bland Danmarks fiskar i den förmodan, att de i Östersjön funna exemplaren skulle hafva invandrat genom sundet, men han säger uttryckligen att den alldrig blifvit sedd vid Danmarks kuster. Hans, likasom NILSSONs synonymi är oriktig, ty YARRELS Sea-Snail tillhör säkert en annan art, än vår.

²⁾ Vet. Ak. öfvers. 1862 p. 465.

³⁾ Novi comment. Acad. Petrop. Tom. XVIII p. 122.

⁴⁾ Naturh. Tidskr. 3 Räkkes andet Hefte.

synes således vara en af de få högnordiska djurarter, som ännu kvarleva ifrån den tid, då Östersjön stod i sammanhang med Ishafvet.

Vid jemförelse af ett $4\frac{1}{2}$ tum långt exemplar ifrån Östersjön med ett 6 tum långt ifrån Spetsbergens östkust fann jag den fullständigaste öfverensstämmelse i kroppens proportioner, fenornas form, hufvudets skapnad, tandbyggnad, porernas antal och läge på hufvudet, ja till och med i färgteckningen. Äfven fenstrålarnes antal öfverensstämmer på ett öfverraskande sätt, med undantag af Rygg- och Analfenan, hvilka hvardera hos exemplaret ifrån Spetsbergen hafva 4 strålar flere, än hos det ifrån Östersjön, ett förhållande som antagligen har sin grund i den stora olikhet i kroppslängden. Huden är hos de spritlagde exemplaren mycket vid och sitter alldeles lös, såsom en mantel omkring kroppen. Fenstrålarnes antal befanns vara:

hos ett 6 t. l. expl. fr. Spetsb. 32 i Brf., 36 i Rgf., 32 i Anf. o. 12 ($10 + \frac{1}{2}$) i Stjf.

$4\frac{1}{2}$ " " Östersj. 32 " 32 " 28 " " 12 ($10 + \frac{1}{2}$) "

Bröstfenans flik har af de ur hinnan utstående strålarne den femte längst hos båda. Stjertfenan har 10 strålar, som nå den tvära stjertspetsen, samt en kortare öfver och en under, hvarigenom hela antalet blifver 12.

18. *Liparis lineatus* LEPECHIN.

Liparis lineatus LEPECHIN, Nov. comment. Acad. Petropolitane 1774 Tom. XVIII p. 222 Taf. 5 fig. 2, 3.

" GMELIN, Syst. Nat. ed. XIII, I, 1478.

Denna art är funnen i Hvitahafvets mynning vid Triostrowa på vår ryska Lappmarkskust och beskrifven af LEPECHIN. Om den är identisk med en ifrån Tromsö af KRÖYER såsom ny beskrifven *Liparis lineatus*¹⁾ är omöjligt att med visshet afgöra. Emellertid har en ytterst häftig strid om denna fråga uppstått emellan Dr. LÜTKEN²⁾,

¹⁾ Naturh. Tidskr. 2 R. 2 Hefte p. 284 & GAIMARDS Voyage &c. Zoolog. Poisson Planche 13 fig. 2 (å—g).

²⁾ "Vidensk. Meddel. fra det Naturh. fören. i Kjöbenhavn" för 1860—1862.

som anser dem vara identiska, och Prof. KRÖYER ¹⁾, som fortfarande åtskiljer dem.

6 Fam. Blennioidei.

Centronotus BL.

19. B. Gunellus L.

ARTEDI, gen pisc. p. 27 n. 5.

” Syn. spec. p. 45 n. 5.

Blennius Gunellus L. Syst. Nat. ed. XII, 1 p. 443 n. 9.

” BLOCH, Naturg. d. F. Deutschl. II p. 186 Tafl. 71 fig. 1.

Ophidium imberbe L. Fauna Sv. 2 ed. p. 114.

Centronotus gunellus BLOCH-SCHNEIDER, Syst. Ichthyol. p. 167.

” W. v. WRIGHT, EKSTRÖM &c. Skand. Fiskar p. 105 Tafl. 25 fig. 1.

Gunellus vulgaris CUV. & VAL., Hist. d. Poissons XI p. 309.

” KRÖYER, Danm. Fiske I p. 340.

” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 200.

The spotted Gummel (Muraenoides guttata LACÉP.) YARREL, Brit. Fish. 3 ed. II p. 376.

Sv. Teistefisk.

I Vestfinnmarken är denna fisk högst allmän och fängas lätt i ebbens isynnerhet under springtid. Ifrån Waran-gerfjorden har E. NYLANDER och M. GADD hemtat ett litet exemplar, taget vid Pejsen. Huru långt österut denna art går på vår Ishafskust är okänt. — Vid Skandinaviens vestkust förekommer han likasom också i södra delen af Östersjön, men så nordligt som i Ålands haf har han icke anträffats förr, än i början af detta år, då ett 8 tum långt exemplar fångades med bottenhof af Dr. H. WIDEGREN emellan Svartklubbens fyrbåk och Signilsskär. Såvidt jag vet är denna art icke förut funnen vid Finlands södra kust.

Zoarces CUV.

20. Z. viviparus L.

ARTEDI, Syn. nom. pisc. p. 45 n. 7.

Blennius viviparus L. Syst. Nat. XII ed., I p. 443 n. 11.

” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. II p. 188 Tafl. 72.

Zoarces viviparus CUV. & VAL., Hist. d. poissons XI, p. 335.

” KRÖYER, Danm. Fiske I p. 355.

” W. v. WRIGHT, FRIES & EKSTR. p. 36 Tafl. 8 fig. 1.

¹⁾ Naturh. Tidskr. 3 Räkkes 2 & 3 Hefte.

The viviparous Blenny, YARREL, Brit. Fishes 3 ed., II p. 380.

” COUCH, Fishes of Brit. Isl. p. 239 Tafel. 116.

Sv. *Tånglake, Stenlake* (Hvittisbofjärd).

Tånglaken är ingalunda sällsynt vid Finlands södra kuster, der hon ofta erhålles i not tillsammans med hvasbuk och strömming, hvars rom hon skall förtära med begärlighet. Huru långt denna fisk är utbredd norrut vid vår vestra kust, är icke känt, men ännu n. om Björneborg (Hvittisbofjärd) är den välbekant för fiskarene under namn af stenlake och WIDEGREN uppger den äfven för Norrlands skärgård. Det är endast 6—9 tum långa individer som fås vid våra kuster. — I Finmarken, der hon blir betydligt större, är hon vester om Nordkap ganska allmän och kallas der *Tarspræl* (Tara = tång). Att denna fisk äfven förekommer långt öster om Nordkap bevisas deraf, att Hr Kand. FELLMAN sistlidne sommar hemtat till Finska Museum ett litet individ ifrån Kolaviken. Den saknas sannolikt icke heller i Hvitahafvet.

Anarrhichas L.

21. A lupus L.

ARTEDEI, Gen. pisc. p. 23.

” Syn ” p. 38.

Anarrhichas lupus L. Syst. Nat. XII ed. I p. 430.

” O. FABRICIUS, Fauna Grönl. p. 138 n. 97.

” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. III p. 19 Tafel. 74.

Anarrhichas lupus PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat. III p. 80.

” CUV. & VAL. Hist. d. Poissons XI p. 349 (pp.).

” KRÖYER Danm. Fiske I p. 369.

” W. v. WRIGHT, FRIES & ERSTR., Skand. Fiskar p. 39
Tafel. 8 fig. 2.

” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 208.

The Wolf-fish, YARREL, Brit. Fishes 3 ed. II p. 384.

Haf-katt.

Denna fisk förekommer talrikt vid Islands, Finmarkens och Grönlands kuster. PALLAS uppgifver honom för norra Ishafvet och tillochmed för Östersjön. Den sednare lokaluppgiften sannolikt efter BLOCH, som, *Fische Deutschl.*

p. 21, säger sig ega ett nära Petersburg fångadt exemplar. Enligt NILSSON och KRÖYER går hufkatten högst sällan genom sundet i Östersjön, och då fisken på sednare tider veterligen aldrig erhållits i öfra delen af Östersjön, synes BLOCHS uppgift tvifvelaktig och beror troligen på ett miss-tag. Vid Finlands södra och vestra kust är han alldrig funnen. Vid vår Ishafskust förekommer han i Warangerfjorden, enligt i Finmarken erhållen pålitlig uppgift, och ifrån Hvita hafvet har jag sett ett exemplar i Riksmuseum i Stockholm, ditsändt jemte andra fiskar af Konsul FLEISCHER i Archangel på föranstaltan af Prof. LOVÉN. I trakten af Tromsö såg jag den ofta.

22. *Anarrhichas pantherinus* ZOUIEW.

A. pantherinus BASIL ZOUIEW, Acta Petropolit. 1781 I p. 271 Tab. 6.

” PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat. III p. 76.

FABER¹⁾ anser denna fisk vara endast en varietet af den vanliga *A. lupus* och VALENCIENNES, Hist. des Poissons XI p. 359, är obetingadt af samma åsigt. Men jag anser dock att arten bör bibehållas, dels emedan ZOUIEWS beskrifning och afbildning innehåller flere viktiga karakterer, som icke tillkomma unga individer af *Anarrhichus lupus*, dels också derföre att STEENSTRUP²⁾ och KRÖYER³⁾ af VALENCIENNES' *Anarrh. lupus*, som visat sig vara en kollektiv art, redan afsöndrat åtminstone tre välskilda arter, hvilka allsamman lefva i den nordligaste delen af Atlantiska oceanen, antingen vid Island eller Grönland. Vid Island lefva *An. lupus* L., *An. egerti* STNSTR. och *An. latifrons* STNSTR. samt vid Grönland *Anarrh. lupus* L., *An. denticulatus* KR. och *An. minor*? FABR. (GLAHNS fisk). Ingen af dessa kan

¹⁾ Fische Islands p. 70.

²⁾ Skand. Naturf. mötets förh. 1842, och BONAPARTE, Catal. dei pesci europei p. 69.

³⁾ Danske Vid. Selsk. öfvers. 1844 p. 140, och GAIMARD, Voyage &c. Zoologie, Poissons Planche 12, der en vacker figur af *Anarrhichus denticulatus* KR. meddelas.

förblandas med vår *Anarrh. pantherinus*, som upptäcktes först af LAXMANN i Hvita Hafvet och beskrefs af ZOUJEW (l. c.). Sednare återfanns han af LEPECHIN i norra Ishafvet. På grund häraf gifva vi åt arten plats i vår fauna.

Malacopteri ¹⁾.

I. Malacopteri subbrachii.

7 Fam. Pleuronectidae.

Rhombus CUV.

23. Rh. maximus L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 18 n. 9.

” Syn. nom. pisc. p. 32 n. 7.

Pleuronectes maximus L. Syst. Nat. ed. XII, 1 p. 459 n. 14.

” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. II p. 53 Tafl. 49.

Rhombus maximus CUVIER, Règne Animal, 2 ed. II p. 340.

” KRÖYER, Danm. Fiske II p. 424.

” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 636.

The Turbot YARREL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 634.

Sv. Piggvar, Pigghvorf (Björneborg).

Éj särdeles sällsynt vid våra södra och vestra kuster ända upp till Quarken. I Hvittisbofjärd erhålles han stundom, men torde knappt gå norr om Quarken. Finns hvarken i Finmarken eller i Ishafvet.

Platessa CUV.

24. Pl. flesus L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 17 n. 4.

” Descr. sp. pisc. p. 59 n. 4.

” Syn. pisc. p. 31 n. 2.

Pleuronectes flesus L. Syst. Nat. ed. XII. I p. 457 n. 7.

” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. II p. 39 Tafl. 44.

” PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat. p. 421.

” W. v. WRIGHT, EKSTR., SUNDEV., Skand. Fiskar p. 215
Tafl. 55.

” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 618.

¹⁾ Denna underordning omfattar J. MÜLLERS *Anacanthini*, *Pharyngognathi malacoptygii* och *Physostomi*.

- The Flunder* YARREL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 612.
Platessa flesus CUVIER, Règne animal II p. 339.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske II p. 276.
 ” SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 77.
Med ögonen på venstra sidan.
Pleuronectes passer L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 459 n. 15.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. p. 57 Tafl. 50.
Sv. Flundra. F. Kampela, Maarian kala (Satakunta).

Flundran är allmän och fångas i mängd vid Finlands södra och vestra kuster. I Bottniska viken förekommer hon temligen talrikt ända till Qvarken, men derifrån sparsammare emot norr. Hon fångas der flerestädes med nät, t. ex. vid Enskär utanför Björneborg. I Finmarken, vid vår Ishafskust och i Hvitabafvet är hon äfvenledes allmän. Ifrån Warangerfjorden har E. NYLANDER och M. GADD hemtat exemplar, och Prof. LILLJEBORG tog henne vid Archangel. — Hr Insp. Holmberg kallar i sina årsberättelser om Fiskodlingen i Finland vår flundra origtigt *Pleuronectes platessa*; en art, som visserligen förekommer i södra delarne af Östersjön, men saknas helt och hållet i Mörkö- (EKSTRÖM) och Stockholms-skärgårdar (SUNDEVALL). Prof. NILSSON uppger den visserligen för Åland, men på SADELINS auktoritet. SADELIN åter har troligen hemtat sin uppgift från RADLOFFS Beskrifning öfver Åland 1795 p. 232, der endast två arter flundror angifvas från Åland, nemligen *Pleur. flesus* och *Platessa*. Men den sednare benämningen är uppenbart falsk, ty den fisk, som dermed menas, kan rimligtvis icke vara någon annan, än *Rhombus maximus*, hvilken jemte *platessa flesus* förekommer derstädes och fångas temligen ofta. Någon annan flundra finnes der icke, såvidt jag kunnat erfara. — *Platessa flesus* uppträder hos oss ofta med hela ögonsidan sträf af taggiga fjäll. Detta är GOTTSCHÉ'S ¹⁾ *Sandskrubbe*. Öfvergångar emellan denna och den vanliga (*Mudderskrubbe* G.) ses öfverallt, hvarföre KRÖYER med rätta icke ens åtskiljer dem såsom varieteter.

¹⁾ Archiv für Naturg. 1835 II p. 117.

(A. J. M.—n H. 1863.)

25. Platessa Dvinensis LILLJEBORG.

” K. Vet. Ak. Handl. 1850 II p. 306 Tafel
XX fig. 1—2.

NILSSON, Sk. Fauna IV p. 617.

Denna art är hittills bekant endast från Hvita Hafvet, der Prof. LILLJEBORG fann henne vid Archangel. Några små individer af samma art har jag funnit i fisk-lass från KEM vid Hvitahafvet. Ryssarne hemta nemligen till norra Finland årligen betydliga qvantiteter frusen strömming (Selti), hvilken de på höstintern fånga med isnot i sydvestra delen af Hvitahafvet.

26. Platessa Limanda L.

ARTEDI, Gen pisc. p. 17 n. 2.

” Deser. sp. p. p. 58 n. 2.

” Syn. nom. pisc. p. 33 n. 9.

Pleuronectes limanda L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 457 n. 8.

” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. II p. 45 Tafel. 46.

” W. v. WRIGHT, EKSTR., SUNDEV., Sk. Fiskar p. 150
Tafel. 34.

” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 627.

Platessa limanda, CUVIER. Règne animal, 2 ed. II p. 339 & 340.

” KRÖYER, Danm. Fiske II p. 298.

The common Dab, YARREL, Brit. Fishes, 3 ed. I p. 628.

Sv. Sandflundra, Sandskädda.

I Finmarken och vid vår Ishafskust är denna art allmän åtminstone till Schuretskaja, der Prof. LILLJEBORG tagit den, men det är mig icke bekant att hon skulle förekomma vid någon af våra Östersjökuster, ehuru Prof. NILSSON i sin Sk. Fauna IV. p. 628 anger detta. EKSTRÖM har icke upptagit den bland Mörkö fiskar, icke heller fann Prof. SUNDEVALL henne i Stockholms skärgård. I södra delen af Östersjön förekommer hon.

27. Platessa limandoides BLOCH.

Pleuronectes limanda BLOCH, Naturg. d. Ansl. Fische III p. 24 Tafel. 106.

” W. v. WRIGHT, FRIES, EKSTR., Skand. Fiskar. p. 117
Tafel. 27.

” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 629.

Platessa limandoides KRÖYER, Danm. Fiske. II p. 358.

The long-rough Dab YARREL, Brit. Fishes, 3 ed. I p. 625.

Sv. Lerskädda.

Från Warangerfjorden hafva några stora exemplar blifvit hemförda af E. NYLANDER et M. GADD, hvilket ådagalägger, att äfven denna art förekommer långt öster om Nordkap. Hon går icke långt i Östersjön och anträffas derföre hos oss aldrig.

Hippoglossus CUV.

28. H. vulgaris FLEM.

- ARTEDI, Gen. pisc. 17 n. 3.
 ” Syn. sp. p. 31 n. 3.
Pleuronectes hippoglossus L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 456 n. 4.
 ” FABRICIUS, Fauna Grönl. n. 117 p. 161.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutshl. II p. 47 Tafel. 47.
 ” PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat III, p. 421.
 ” GAIMARD's Voyage &c. Zoologie Poiss. Planche 14.
Le grand Fletan CUVIER, Règne Animal 2 ed. II p. 340.
Hippoglossus maximus MINDING 1832 Lehrb. der Naturg. der Fische.
 ” GOTTSCHIE, Archiv. Arch. 1835, II p. 164.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske II p. 381.
 ” NILSSON. Sk. Fauna IV p. 631.
Hippoglossus vulgaris FLEMING 1828 Hist. af Brit. Animals.
 ” (*The Holibut*) YARREL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 630.
 ” D. H. STORER. Memoires af Americ. Acad. Vol. VI,
 2 p. 370 Tafel. XXX fig. 1.
 Sv. Hälleflundra, Norge *Queite*.

Hälleflundran är utbredd från N. Amerikas östkust och Grönland öfver Norra delen af Atlantiska oceanen till våra Ishafskuster, der den ännu vid Kola fångas i mängd af Ryssarne (PALLAS). I vestfinmarken och längs Norges hela vestkust är hon allmän, men går icke i Östersjön.

8 Fam. **Gadoidei.**

Gadus (L.) CUV.

29. G. Morrhua L.

- ARTEDI, Syn. nom. p. 35 n. 6.
Gadus Morrhua L. Syst. Nat. XII, I p. 436 n. 3.
 ” FABRICIUS, Fauna Grönl. n. 102 p. 146.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische deutschl. II p. 145 Tafel. 64.
 ” PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat III p. 181.
 ” W. v. WRIGHT, EKSTR., SUNDEVALL, Sk. Fiskar p. 191 Tafel. 47.

- Gadus Morrhuæ* KRÖYER, Danm. Fiske II p. 1.
 ” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 527.
Morrhuæ vulgaris Cuv. Règne Animal 2 ed. II p. 331.
The common Cod YARREL, Brit. Fishes, ed I p. 524.

Yngre fisk:

- ARTEDI, Gen pisc. p. 20 n. 4.
 ” Syn. nom. p. p. 35 n. 4.
 ” Deser. spec. p. p. 63 n. 4.
Gadus callarias L. Syst. Nat. ed XII, I p. 436 n. 2.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. II p. 142 Taf. 63.
 ” PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat. p. 182.
Gadus barbatus L. Syst. Nat. XII, I p. 437 n. 5.
 Sv. Torsk. F. Turska.

I Finska viken är torsken allmän likasom också i Bott-niska viken ända till Qvarken, men derifrån norrut blir han sällsyntare och torde knappt gå norr om Uleåborg. WIDEGREN omnämner honom icke bland Norrbottens fiskar. I strömmings-skötår erhålles han ofta, men man utsätter äfven på många ställen såväl krok som garn för torsk. Vanliga storleken är 2 till 4 skålp., men fångas flerstädes t. ex. vid Kaskö med krok på större djup af vida betydligare dimensioner. — I Finmarken äfvensom i Warangerfjorden fångas torsk i stor mängd. Enligt LEPECHIN¹⁾ förekommer han äfven i Hvita Hafvet (Kantalahti). Vid Grönland och Island är han allmän. Sannolikt är icke heller *Morrhuæ Americana* D. H. STORER²⁾, som vid New-Foundland utgör föremål för det största fisket i världen, till arten skild ifrån vår. Vid Beeren-Island skall man, enligt i Finmarken erhållen uppgift, hafva erhållit torsk, men ifrån Spetsbergen är han icke känd.

Vid Lofoten äro enligt officiella uppgifter öfver 20,000 man årligen sysselsatta med torskfiske under lektiden (Jan. — Mars) och den årliga fångsten anslås i medeltal till icke mindre än 20 miljoner fiskar.

¹⁾ Novi comment. Acad. Petropol. Tom. XVIII p. 513 (noten).

²⁾ "Fishes of Massachusetts", Memoires of Americ. Acad. Vol. VI, 2 p. 343, Plate 27 fig. 4.

30. *Gadus Navaga* KOELR.

G. Navaga, KOELREUTER, Nov. Comment. Acad. Petrop. Tom. XIV p. 484
Taf. 12.

” PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat. III p. 169.

” LILLJEBORG. Vet. Ak. Handl. 1850 II p. 305.

Denna art är allmän i Hvita hafvet, der han enligt LEPECHIN fångas i stor mängd med krok i Oktober och November. I Fisklass från Kem har jag funnit några individer bland strömming Den skiljes lätt från smärre exemplar af föregående art genom sina egendomliga processus transversa, som äro urhålkade undertill och sluta med ihåliga, i ändan tillslutna och afrundade, spetsar, liknande ändan af röret af en skrifpenna. — Vester om Hvitahafvet är denna art icke funnen.

31. *Gadus Saida* LEPECHIN.

Gadus Saida LEPECHIN, Nov. Comment. Acad. Scient. Petrop. Tom. XVIII
p 512 Taf. 5 fig. 1.

” PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat. III p. 199.

Erhålles i Hvita hafvet bland *Gadus Navaga* om hösten, men föraktas af Ryssarne för dess lösa och torra kött. Att döma af LEPECHINS beskrifning är denna en god art; sjelf har jag icke sett den.

32. *Gadus Aeglefinus* L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 20 n. 5.

” Syn. nom. pisc. p. 36 n. 7.

” Descr. spec. p. 64 n. 5.

Gadus Aeglefinus L. Syst. Nat. XII ed., I p. 435 n. 1.

” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. p. 138 Taf. 62.

” CUVIER, Règne Animal 2 ed., II p. 331.

” W. v. WRIGHT, FRIES & EKSTÖM, Skandin. Fiskar p. 86
Taf. 19.

” KRÖYER, Danmarks Fiske II p. 42.

” NILSSON, Skandin. Fauna IV p. 550.

The Haddock YARREL, British Fishes 3 ed., I p. 536.

Morrhua aeglefinus D. H. STORER, Mem. of Amer. Acad. vol. VI, 2 p.
355 Taf. XXVIII fig. 1.

Sv. *Kolja*. Finmarken *Hyse*.

Koljan är högst allmän i Finmarken och vid vår Is-

hafskust, åtminstone i Warangerfjorden (E. NYLANDER & M. GADD). Om hon förekommer österut ända till Hvita-hafvet är icke känt, men detta synes troligt, ty KRÖYER har tagit henne vid Spetsbergen. Vid Grönland finnes hon icke, men väl vid Island och enligt STORER vid Nord-Amerikas östkust. In i södra Östersjön går Koljan högst sällan; i norra delen är hon aldrig funnen.

33. *Gadus carbonarius* L.

ARTEDI, Gener. pisc. 20 n. 2.

» Syn. spec. p. p. 3. 34 n. 2.

Gadus carbonarius L. Syst. Nat. XII ed., I p. 438 n. 9.

» BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. II p. 164 Taf. 66.

» W. v. WRIGHT, EKSTR. & SUNDEVALL, Skand. Fiskar p. 195 Taf. 48.

Le Merlan noir CUVIER, Règne Animal 2 ed., II p. 332.

Merlangus carbonarius KRÖYER, Danm. Fiske II p. 102.

Gadus virens NILSSON, Sk. Fauna IV p. 559.

The Coalfish YARREL, Brit. Fishes, 3 ed., I p. 554.

Yngre fisk:

Gadus virens L. Syst. Nat. XII, ed. I p. 438 n. 7.

Sv. Sej.

Allmän i Finmarken och vid Ryska Lappmarkens ishafskust. Vid Kola skall enligt meddelande af Kand. G. SELIN denna art hufvudsakligast vara föremål för fisket. Han förekommer äfven vid Grönland och vid Spetsbergen enligt PHIPPS, EKSTRÖM och KRÖYER; sjelf såg jag den icke der. I Östersjön går han sällan och saknas alldeles i dess nordliga del.

Lota CUV.

34. *L. Molva* L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 22 n. 9.

» Syn. nom. p. 36 n. 9.

Gadus Molva L., Syst. Nat. ed. XII, I p. 439 n. 12.

» BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. II p. 174 Taf. 69.

Lota Molva CUVIER, Règne Animal II p. 333.

» KRÖYER, Danm. Fiske II p. 153.

Molva vulgaris NILSSON, Skand. Fauna IV p. 573.

The Ling YARREL, Brit. Fish. 3 ed. I p. 569.

Sv. *Långa*.

Långan fångas öfverallt i Finmarken med lina på stora djup, ifrån 80 till 200 famnar. Huru långt österut hon går på denna kust är okänt, men i Warangerfjorden skall den ännu enligt säker uppgift förekomma. Från Grönland är Långan icke med visshet känd, ej heller från Spetsbergen, ehuru FABER, *Naturg. der Fische Islands*, uppger det. I Östersjön saknas hon alldeles.

35. *Lota vulgaris* Cuv.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 22 n. 10.

” Descr. spec. p. 107.

” Syn. nom. p. 38 n. 13 & p. 111 n. 2.

Gadus lota L. Syst. Nat. XII ed., I p. 440 n. 14.

” BLOCH, *Naturg. der Fische Deutschl.* p. 177 Tafel. 70.

” PALLAS, *Zoogr. R.-Asiat.* p. 201.

Lota vulgaris Cuv. Règne Animal 2 ed., II p. 334.

” W. v. WRIGHT, EKSTRÖM, SUNDEVALL, *Sk. Fiskar* p. 170 Tafel. 41.

” KRÖYER, *Danm. Fiske* II p. 169.

” NILSSON, *Skand. Fauna* IV p. 580.

” HECKEL & KNER, *Süßwasserf. d. Östr. Monarchie* p. 313.

” SIEBOLD, *Süßwasserf. von Mitteleuropa* p. 73.

The Burbot. YARREL, *Brit. Fishes*, 3 ed., I p. 572.

Sv. *Lake*. F. *Made, Ma'e, Matikka*.

I alla Finlands vattendrag såväl i sjöar och floder ända upp till Utsjoki Lappmark, som i Bottniska och Finska vikens skärgårdar, högst allmän. Fångas mest om vintern med Ryssjor under isen samt vår och höst med krok.

Leker i Januari och Februari.

Brosnius Cuv.

36. *Br. vulgaris* Cuv.

Gadus Brosme O. MÜLLER, *Prodr. Zool. Dan.* 41 n. 340.

” ASCANIUS, *Icon. rer. nat.* Tab. 17.

Gadus Lubb EUPHRASEN, *Vet. Ak. Handl.* 1794 p. 223 Tafel. 8.

Gadus brosmia CUVIER, *Règne Animal* 2 ed., II 334.

Brosnius vulgaris KRÖYER, *Danm. Fiske* II p. 215.

” NILSSON, *Sk. Fauna* IV p. 597.

Gadus Brosma, GAIMARD'S Voyage en Scand. Island &c. Zool. Poisson
Planche 5.

The Torsk, or Tusk YARREL, British Fishes I p. 591.

Sv. Lubb. Norge Brosme.

Förekommer i Finmarken temligen allmänt på stora djup. Ifrån Warangerfjorden har E. NYLANDER & GADD hemtat ett stort exemplar till Universitetets Museum. Aldrig funnen i Östersjön.

II. Malacopteri apodes.

9 Fam. Ammodytidae.

Ammodytes L.

37. *A. lanceolatus* LE SAUV.

Ammodytes lanceolatus LE SAUVAGE, Bullet. des Sc. 1825 Febr.

” W. v. WRIGHT, EKSTRÖM & SUNDEVALL, Skand. Fiskar Lat. Text. p. 127.

Ammodytes tobianus CUVIER, Règne Animal 2 edit., II p. 360.

” W. v. WRIGHT, EKSTRÖM & SUNDEVALL, Skand. Fiskar Tafl. 54.

” KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 575.

” NILSSON, Skand. Fauna IV, p. 652.

The sand-Eel YARREL, Brit. Fish. 3 ed. I p. 89.

Sv. Tobiskung.

Vid sandiga kuster i Ålands och Åbo skärgård torde tobiskungen icke vara så alldeles sällsynt, ty våra Museer ega flere exemplar derifrån. Det är icke bekant att denna fisk blifvit funnen i någon annan af Finlands kuststrakter.

38. *Ammodytes lancea* Cuv.

Ammodytes lancea CUVIER, Règne Animal 2 edit., II p. 360.

” KRÖYER, Danmarks Fiske III, I p. 593.

” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 656.

The sand Lancee YARREL, Brit. Fishes 3 edit, I p. 94.

Sv. Blåtobis. Fimm. Sül.

I Finmarken förekommer denna fisk allmänt på sandiga hafsstränder, der han under ebben döljer sig i sanden på $\frac{1}{2}$ till en fots djup och fångas då lätt med tillhjälp af en spade. Ifrån Warangerfjorden hafva E. NYLANDER

och M. GADD hemtat exemplar och LILLJEBORG fann den vid Schuretskaja. Blåtobisen finnes således utbredd långt öster om Nordkap på vår Ishafskust, men han förekommer deremot icke vid våra Östersjökuster. Här ersättes han af föregående art, hvilken åter synes helt och hållet saknas vid Ishafvets kuster. Prof. SUNDEVALL fann icke heller *Amm. lancea* i Stockholms skärgård, men väl *Amm. lanceolatus* LE. SAUV. Vid Skånes kuster förekomma båda arterna tillsammans.

10 Fam. Murænoidei.

An illa THUNB.

39. *A. vulgaris* FLEM.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 24 n. 1.
 ” Deser. spec. pisc. p. 66 n. 1.
 ” Syn. nom. pisc. p. 39 n. 1.

Muræna anguilla L., Syst. Nat. XII, I p. 426.

- ” BLOCH, Naturg. d. F. Deutschl. III p. 4 Taf. 73.
 ” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 71.
 ” NILSSON, Skand. F. IV p. 661.

Anguilla vulgaris FLEMING, British Anim. p. 199.

- ” CUVIER, Règne Animal 2 edit., II p. 349.
 ” SIEBOLD, Süßwasserf. v. Mitteleur. p. 342.

Anguilla migratoria KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 616.

Anguilla fluviatilis HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. Monarchie p. 319.

Anguilla acutirostris YARREL, Brit. Fish. 3 ed., I p. 44.

Anguilla latirostris YARREL ” I p. 62.

Sv. Ål. F. *Airokas* (Kajana), *Angeriainen* (Satakunta), *Ängeri* (Ladoga.)

Ålen förekommer i Bottniska och Finska viken, liksom i de flesta sjöar och floder, som stå i samband med hafvet. Om han finnes i Lappmarken är mig icke bekant. PALLAS uppgifver honom visserligen för de floder, som falla i Hvitahafvet, men Prof. LILLJEBORG fann under sin resa i norra Ryssland ålen endast i Novaja Ladoga. Sjelf har jag kunnat följa dess nordliga utbredning inuti landet endast till Kajana-trakten, der den stundom er-

hålles i Uleåträsk (64 $\frac{1}{2}$ n. Lat.). I Ladoga är han temligen allmän, men det tyckes som om Imatrafall lade ett öofvervinnerligt hinder för dess utbredning inåt Saimens vidsträckta vattensystem, ty jag har alldrig sett den i Savolaks, ej heller hört omtalas att den der finnes. Det är sannolikt, att ålen efter Saima kanals öppnande skall invandra i Saimen och småningom orientera sig der, likasom fallet varit i Wenern. Ålynglet kunde nemligen icke stiga uppför Trollhättefallen och derföre saknades ålen fordom i Wenern, men efter Trollhättekanalens öppnande begagnade han sig af "Kanalvägen" och förekommer nu regelbundet i Wenern samt de vattendrag, som stå i samband med denna sjö. Hos oss förekommer två former af ål, nemligen en med bredt och trubbigt hufvud och en med smalt och tillspetsadt, men man finner ofta mellanformer, som icke kunna hänföras till någondera slaget. Att de icke tillhöra skilda arter är otvifvelaktigt, ehuru flere nyare Ichthyologer, t. ex. YARREL och KRÖYER antaga detta. Prof. SUNDEVALL¹⁾ förmodar att könskillnaden möjligen betingar denna olikhet. — Vid Frankrikes kuster göra fiskarene skillnad emellan 4 slag af ål (CUVIER). YARREL och KRÖYER åtskilja 3 arter, men NILSSON och SIEBOLD hafva med rätta förnekat dessa arter all arträttighet. — Om ålens fortplantning har man hos oss ingen erfarenhet. Öfver denna fråga råder ännu mycken ovisshet, alldenstund man ännu icke påträffat sådana individer, om hvilka det vore utom allt tvifvel att de varit hannar. Undersökningar åt detta håll vore af stort intresse och jag kan här icke tillbakahålla den förmodan, att Åland vore en särdeles lämplig plats för dylika undersökningars anställande hos oss, alldenstund ålen der förekommer i mängd och fångas med ljuster och krok nästan året om. — Anmärkningsvärdt är att ålen saknas i alla de floder som falla i Svartahafvet, ehuru han föröfrigt är allmän i Medelhafvet.

¹⁾ Stockholms läns Hushållningssällskaps Handlingar 6 häftet p. 93.

3. Malcopteri abdominales.

11 Fam. Siluroidei.

Silurus L.

40. S. Glanis L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 82 n. 2.

” Descr. spec. pisc. p. 110 n. 1.

Silurus Glanis L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 501 n. 2.

” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 242 Taf. 34.

” PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat. III p. 82.

” CUV. & VAL., Hist. d. Poiss. XIV p. 241 Taf. 409.

” KRÖYER, Dänm. Fiske III, I p. 120.

” NILSSON, Skand. F. IV p. 359.

” HECKEL & KNER, Süßwasserf. der Östr. M. p. 308.

” SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleur. p. 79.

The sly Silurus YARREL, Brit. Fishes, 3 ed., 1 p. 454.

Sv. Malfisk. F. Söke, Säkää, Monni (SADELIN.)

I Finland förekommer malfisken, såvidt jag vet, endast i sjöarne omkring Tavastehus. P. A. GADD berättar i Åbo Tidningar 1772 p. 366 att malfisken ”fångas ibland i Hattula socken i sjöarne omkring Tavastehus, samt ofta så stor, att det fordras ett par oxar att flytta den ur stället.” SADELIN säger om *Silurus glanis* i Fauna Fennica p. 46: ”Interdum captus in lacu Wanajanvesi parociae Hattula & alibi circa Tavasteburgum, nec non in paroecia Kangasala, nonnumquam etiam in lacubus illis profundioribus Keitele & Kolima parociae Wiitasaari.” Uppgiften om malfiskens förekomst i *alla* dessa sjöar fordrar likväl bekräftelse. Med visshet vet man endast att han finnes i sjöarne vid Tavastehus, men erhålles der *högst sällan*. I år skall en hafva blifvit fångad derstädes och troligen beskrifver sig ett i Finska Museum förvaradt exemplar äfven ifrån Tavastehus-trakten. En uppgift af Hr HOLMBERG¹⁾ att malfisken skulle finnas i Höytiäinen, tillåter jag mig

¹⁾ ”Underdåning berättelse om resultatet af anställda undersökningar, beträffande orsakerna till fiskets aftagande i Finland &c.” H:fors 1859 p. 5.

att betvifla på grund af de underrättelser, jag på ort och ställe sommaren 1862 sjelf inhemtat.

12 Fam. *Acanthopsides* HECKEL & KNER.

Cobitis L.

41. *C. barbatula* L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 2 n. 2.

» Syn. nom. p. 2 n. 2.

Cobitis barbatula L., Syst. Nat. ed. XII, I p. 499 n. 2.

» BLOCH, Naturg. der F. D. I p. 224 Taf. 31 fig. 3.

» PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 164.

» CUV. & VAL., Hist. Nat. d. Poiss. XVIII p. 10 Taf. 520.

» KRÖYER, Danm. Fiske III, I 539.

» W. v. WRIGHT, EKSTRÖM & SUNDEVALL, Lat. text p. 125
Taf. 53.

» NILSSON, Skand. Fauna IV p. 343.

» HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. M. p. 301.

» SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleur. p. 337.

The Loach, Loche or Beardie YARREL, Brit. Fishes 3 ed., I p. 446.

Sv. Grönkng. F. *Jauhoturpa* (Kajana); *Kivenuoliainen*; *Kiturüima*
(Suvanto i Wiborgslän).

Denna lilla fisk är allmän öfver hela landet. Han uppehåller sig i strömmar och floder under stenar på grundt vatten. Huru långt norrut dess utbredning sträcker sig vet jag icke, men i hela Kajanalän är han ännu allmän (65 n. Lat.). I hela Savolaks och Karelen, i södra Österbotten (Storån) och i Satakunta förekommer han äfven, men ingenstädes i skärgården. I Sordavala erhöj jag af Apothekaren RELANDER exemplar från Uguniemi, som hålla 6—7 Sv. tum i längd. Den vanliga längden är endast 3—5 tum. Lektiden infaller om våren, i början af Juni.

Det är högeligen anmärkningsvärdt att denna art icke förekommer på Skandinaviska halfön eller i Danmark, ehuru den är allmän i hela Finland, Ryssland, Tyskland och England. Den fisk som W. v. WRIGHT afbildat i Sk. Fiskar Taf. 53 var från Kuopio i Finland.

42. Cobitis tænia L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 2 n. 1.
 ” Descr. spec. pisc. p. 4 n. 1.
 ” Syn. nom. pisc. p. 3 n. 2.
Cobitis tænia L. Syst Nat ed. XII, I p. 499 n. 3.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 221 Taf. 31 fig. 2.
 ” PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat. III p. 166.
 ” CUV. & VAL., Hist. nat. Poiss. XVIII p. 44.
Botia Tænia KRÖYER, Danm. Fiske III p. 564.
Cobitis tænia NILSSON, Sk. Fauna IV p. 345.
 ” HECKEL & KNER, Süßwasserf. der Östr. Monarchie p. 303.
 ” SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 338.
The spined Loche, YARREL, Brit. Fish. 3 ed. p. 446.
 Sv. Nissöga.

Föregående art är allmän i Finland, men saknas i öfriga Skandinavien. Med denna är förhållandet nära nog omvänt, ty han är allmän i södra och mellersta Sverige samt i Danmark, men saknas nästan helt och hållet i Finland. P. A. GADD¹⁾ säger visserligen att *Cobitis tænia* ”är i Tavastland bekant under namn af Lettomadet”, men han har påtagligen förväxlat namn, ty *Cobitis tænia* finnes icke, såvidt jag kunnat erfara, i Tavastland, men väl *Cobitis barbatula*. SADELIN upptager i sin Fauna Fennica utom *Cobitis barbatula* äfven *Cobitis tænia*, men uppenbarligen på GADDS auktoritet. — Det enda finska exemplar, jag varit i tillfälle att se, är taget i Björkö Sund nära Wiborg af Hr L. KROHN och förvaras i Universitetets Museum. Denna art förekommer således i sydöstligaste delen af landet, men troligen mycket litet spridd, ty i Ladoga-trakten fann jag den icke.

13 Fam. Cyprinoidei.

Carassius NILSS.

43. C. vulgaris Cuv.

Var. a. Sjøruda.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 4 n. 7.

¹⁾ Åbo tidningar 1772 p. 365.

- ARTEDI, Descr. spec. p. 29 n. 15.
 ” Syn. nom. p. 5 n. 5.
Cyprinus Carassius L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 526 n. 5.
 ” BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. I p. 69 Tafel. 11.
 ” PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat. p. 297.
 ” CUV. & VAL. Hist. nat. de Poiss. XVI.
 ” W. v. WRIGHT, SUND. & EKSTRÖM, Skand. Fiskar p. 140
 Tafel. 31.
 ” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 291.
Carassius vulgaris KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 294.
 ” HECKEL & KNER, Süßwasserf. der Östr. Monarchie p. 67.
 ” SIEBOLD, Die Süßwasserfische von Mitteleuropa p. 98.
The crucian Carp YARREL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 364.

Var. b. **Dammruda.**

- Cyprinus Gibelio* BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 71 Tafel. 12.
 ” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 294.
 ” CUV. & VAL., Hist. nat. d. Poiss. XVI.
 ” HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. Monarchie p. 70.
Cyprinus carassius v. b. gibelio, W. v. WRIGHT, SUND. & EKSTR., Sk. Fi-
 skar p. 140 Tafel. 32.
The prussian Carp YARREL, Brit. Fishes, 3 ed. I p. 368.
 Enligt SIEBOLD höra ännu följande syn. hit:
Carassius Moles & *Carassius oblongus* HECKEL & KNER, Die Süßwasserf.
 der Östr. Monarchie p. 71 fig. 32
 & p. 73 fig. 33.

Sv. Ruda. F. Ruutana, Kouri.

Det är EKSTRÖMS ¹⁾ förtjenst att hafva ådagalagt, att *Cyprinus Gibelio* Bl. endast är en degenererad form af *Cyprinus Carassius* L. SIEBOLD har i sitt förträffliga arbete, Die Süßwasserfische von Mitteleuropa 1863, icke allenast adopterat EKSTRÖMS åsigt, utan fört reduktionen ännu längre och visat att äfven *Cyprinus Moles* CUV. & VAL. och *Carassius oblongus* HECK. & KNER höra till LINNÉS *Cyprinus Carassius*.

Sjörudan finnes temligen allmänt i södra och mellersta Finland, såväl i träsk med dybotten som i uppgrundade hafsvikar och insjöar i skärgården (t. ex. Qvarken).

¹⁾ K. Vet. Akad. Handl. 1838 och Skand. Fiskar.

Nordligast har jag anträffat henne i Paldamo (64,5° n. Lat) i ett litet träsk, dit hon säges vara planterad. Dammrudan är sällsyntare. Finska Museum eger exemplar af den från Kikkalampi vid Sordavala, tagna af J. J. CHYDENIUS och J. E. FURUHJELM.

Tinca Cuv.

44. T. vulgaris Cuv

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 4 n. 6.
 ” Descr. spec. p. 27 n. 14.
 ” Syn. nom. p. 5 n. 7.

- Cyprinus Tinca* L. Syst. Nat. ed. XII p. 526 n. 4.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 83 Tafel. 14.
 ” PALLAS, Zoogr. R.-asiat III p. 296.
 ” W. v. WRIGHT, EKSTRÖM, SUNDEVALL, Sk. Fiskar p. 205
 Tafel. 52.

- Tinca vulgaris* Cuv. & VAL. Hist. nat. d. Poiss. XVI p. 246 Tafel. 484.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske III, 1 p. 351.
 ” NILSSON. Sk. Fauna IV p. 297.
 ” HECKEL & KNER, Süswasserf. d. Östr. M. p. 75 fig. 34 & 35.
 ” SIEBOLD, Süswasserf. von Mitteleuropa p. 106.

The Thench YARREL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 389.

Sv. *Lindare, Sutare. F. Suutari, Tuutain* (Kexholm).

I Finland förekommer Lindaren endast i södra delen af landet, i mindre insjöar och grunda hafsvikar i innersta skärgården. Han finnes uti träskan omkring Kexholm och i Kronoborg enligt J. J. CHYDENIUS ¹⁾. Th. SÆLAN har till Finska Museum anskaffat exemplar ifrån Ingå skärgård. Gränsen för denna arts utbredning norrut kan ännu icke med bestämdhet fastställas, men sannolikt går den hos oss icke norr om 62° n. lat. I Wasa, Uleåborgs och Kuopio län saknas han enligt min erfarenhet helt och hållet, och sannolikt finnes han icke heller i Satakunta, Tavastland eller Savolaks, ehuru några uppgifter af SADELIN gifva anledning till den förmodan att Lindaren skulle finnas i södra delarne af sistnämnda landskap.

¹⁾ Sällsk. pro Fauna & Flora Fennica notiser, ny serie, I p. 90.

Gobio CUV.**45. G. fluviatilis** CUV.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 4 n. 10.
 ” Descr. sp. p. 13 n. 5.
 ” Syn. nom. p. 11 n. 20.
Cyprinus Gobio L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 526 n. 3.
 ” BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. I p. 57 Taf. 8 fig. 2.
 ” PALLAS, Zoogr. R-asiat III p. 295.
Gobio fluviatilis CUV. & VAL., Hist. d. Poiss. XVI p. 230 Taf. 481.
 KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 334.
 ” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 300.
 ” HECKEL & KNER, Süßwasserf. den Östr. Mon. p. 90.
 ” SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 112.
The Gudgeon YARREL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 383.
 Sv. Sandkräppare.

Af denna fisk har jag hittills sett blott ett enda finskt exemplar, taget af L. KROHN i Bjökösund söder om Wiborg. Han förekommer således åtminstone i södra delen af Wiborgs län.

Abramis CUV.**46. Abr. Brama** L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 6 n. 17.
 ” Descr. sp. p. 20 n. 10.
 ” Syn. nom. p. 4 n. 2.
Cyprinus Brama L. Syst. Nat. ed. XII 1 p. 531 n. 27.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 75 Taf. 13.
 ” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 325.
 ” W. v. WRIGHT, EKSTRÖM & SUNDEVALL, Skand. Fiskar p. 175 Taf. 42.
Abramis Brama CUV. & VAL., Hist. d. Poiss. XVII p. 7.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske III p. 369.
 ” NILSSON, Sk. Fauna IV, 324.
 ” HECKEL & KNER, Süßwasserf. der Östr. Mon. p. 104.
 ” SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 121.
The Bream YARREL, Brit. Fishes, 3 ed. I p. 397.
 Enligt SIEBOLD höra äfven följande hit:
Abramis veluta CUV. & VAL., Hist. d. Poissons XVII p. 45.
 ” HECKEL & KNER, Süßwasserf. der Östr. Mon. p. 108.

Abramis microlepidotus CUV. & VAL., Hist. d. Poiss. XVII p. 32.

Abramis argyreus CUV. & VAL., Hist. d. Poiss. XVII p. 33.

Ung fisk:

Cyprinus iridi flava, pinna ani ossiculorum viginti septem ARTEDI, Gen. pisc. p. 3 n. 4, Deser. sp. p. 23 n. 12, Syn. nom. p. 13 n. 28.

Cyprinus Farenus EKSTRÖM, K. Vet. Ak. Handl. 1830 p. 175 Tafel. 5.

LINNÉ'S *Cypr. farenus* Syst. Nat. XII, I p. 532 n. 30 hör till *Abr. Ballerus*.

Sv. Braxen. F. Lahna.

I Bottniska och Finska vikens skärgårdar samt i alla större insjöar och vattendrag ända till Polcirkeln förekommer braxen allmänt. Lappmarksgränsen skall han icke öfverskrida (WIDEGREN). — Tiden för braxens lek infaller i Maj och Juni. Den förrättas enligt fiskares öfverensstämmande utsago på tre särskilda tider, omkring en vecka emellan hvarje. De mindre leka tidigare, de största sist. I Satakunta (Kulla) kallas den första lektiden *kirsikutu*, den andra *lehtikutu* och den tredje *kesäikutu*. Vid Ladoga benämner allmogon braxen med olika namn under de skilda lektiderna. Den som leker tidigast om våren kallas *Toukolahna*, den derpå följande heter *Kesä-lahna* och den sist lekande *He'elmä-lahna* (J. J. CHYDENIUS).

47. Abramis Vimba L.

ARTEDI, gen pisc. p. 6 n. 16.

” Syn. spec. p. 18 n. 8.

” Syn. nom. p. 14 n. 32.

Cyprinus Vimba L., Syst. Nat. ed. XII p. 531 n. 25.

” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 38 Tafel. 4.

” PALLAS, Zoog. R.-Asiat. III p. 322.

Abramis Vimba CUV. & VAL., Hist. d. Poissons XVII p. 48.

” KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 400.

” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 322.

” HECKEL & KNER, Süßwasserf. der. Östr. Mon. p. 109.

” SIEBOLD, Die Süßwasserf. von Mitteleuropa 125.

Sv. *Vimba*. F. *Sulkava* (Ladoga).

I Finska och Bottniska viken förekommer vimban allmänt och fångas flerstädes i stor mängd, t. ex. vid Borgå och i Källfjärd (n. om Björneborg), då hon om våren sti-

(A. J. M.—n H. 1863.)

ger upp i elfvarne, att förrätta sin lek. Vimban finnes äfven i Ladoga och kallas der Sulkava, men hon förekommer icke såvidt jag kunnat erfara, i andra af våra större sjöar. — Lektor STRÖMBORG har meddelat mig, att fiskarene i Borgå skilja emellan två slag af Vimbor, hvilka leka på olika tider och under lektiden antaga olika färgdrägt. Möjligtvis är det andra slaget HECKELS nya art *Abramis melanops*, som utmärker sig genom en mindre utdragen och trubbigare nos och hvilken SIEBOLD är böjd att anse blott för en sådan varietet af *A. Vimba* L., som icke vandrar ifrån floderna till hafvet och sålunda undandrager sig hafsvattnets inflytande.

Blicca HECK.

48. B. Björkna (ARTEDI.)

ARTEDI, Gen. pisc. p. 3 n. 3.

» Descr. sp. p. 20 n. 9.

» Syn. nom. p. 13 n. 27.

Cyprinus Blicca BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 65 Tafl. 10.

» W. v. WRIGHT, EKSTR., FRIES, Skand. Fiskar p. 64 Tafl. 12.

Leuciscus Blicca CUV. & VAL., Hist. n. des Poissons XVII p. 23.

Abramis Blicca KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 389.

Abramis Björkna NILSSON, Sk. Fauna IV p. 328.

Blicca argyroleuca HECKEL & KNER, Die Süßwasserf. der Östr. Mon. p. 120.

Blicca Björkna SIEBOLD, Die Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 138 (Excl. syn. L. Syst. Nat.)

The white Bream YARREL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 403.

Enligt SIEBOLD höra ännu hit:

Blicca Laskyr (*Cyprinus*) GÜLDENST., PALLAS Zoogr. R.-Asiat. III p. 326.

Abramis micropteryx CUV. & VAL., Hist. nat. d. Poiss. XVII p. 32.

Abr. erythropterus CUV. & VAL., Hist. nat. d. Poiss. XVII p. 43.

Sv. *Blicca*, *Björkna*, *Panka*, *Braxenpanka*. F. *Lopperi* (Sordavala), *Varolainen* (Kumo).

Denna art är i södra Finland temligen allmän, men att bestämma dess nordliga utbredning inom vårt land möter ännu stora svårigheter, då fiskarena öfverallt förblanda den med ung braxen. Sommaren 1859 upptäckte jag denna fisk i Kumo socken, der den kallades *Varolainen*. Seder-

mera fann jag den vara ingalunda sällsynt i vår södra skärgård och 1862 erfor jag att den i Ladoga är allmän. Sannolikt är den utbredd öfver hela södra Finland, åtminstone till 62° n. lat. I hela Österbotten, i norra Savolaks och i norra Karelen saknas han enligt min erfarenhet.

I Ladoga skall leken förrättas i grunda gräsbevuxna vikar i Juni månad. — *Cyprinus gibbosus* PALLAS, Zoogr. R.-Asiat p. 324 är sannolik vår *Blicca Björkna* ART.

Pelecus. AGASS.

49. P. cultratus L.

Cyprinus cultratus L. Syst. Nat. ed. XII. I p. 531 n. 28.

” PALLAS, Zoogr. R.-Asiatica III p. 331.

” BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. I p. 255 Tafl. 37.

Leuciscus cultratus CUV. & VAL., Hist. nat. d. Poissons XVII p. 245.

Abramis cultratus NILSSON, Sk. Fauna IV p. 340.

Pelecus cultratus KRÖYER, Danm. Fiske III p. 511.

” HECKEL & KNER, Süßwasserf. der Östr. Mon. p. 126.

” SIEBOLD, Die Süßwasserf. v. Mitteleuropa p. 152.

Sv. Skärbräven F. *Miekkakala* (Sakkola).

Hos oss förekommer denna fisk endast i Ladoga, der han fångas mest i sjöns sydvestra del inom Sakkola socken. — Arten tillhör egentligen Svarta och Kaspiska hafvets vattensystemer, men förekommer också i södra delen af Östersjön, ur hvilken den stiger i norra Tysklands floder. Endast tillfälligtvis och veterligen icke sedan LINNÉ'S tid fångad vid Skånes östersjökust. Föröfrigt fremmande för Skandinaviska halfön.

Alburnus (ROND.) HECKEL.

50. A. lucidus HECK.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 6 n. 18.

” Descr. sp. p. 17 n. 7.

” Syn. nom. p. 10 n. 19.

Cyprinus alburnus L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 531 n. 24.

” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 54 Tafl. 8, fig. 4.

” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 321.

” W. v. WRIGHT, EKSTR. & SUNDEVALL, Sk. Fiskar p. 203 Tafl. 51.

- Leuciscus alburnus* CUV. & VAL., Hist. d. Poiss. XVII, p. 202.
Aspius alburnus KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 485.
Abramis alburnus NILSSON, Sk. Fauna IV p. 337.
Alburnus lucidus HECKEL & KNER, die Süßwasserf. der Östr. Mon. p. 131.
 ” SIEBOLD, Die Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 154.
The Bleak or Blick YARREL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 438.
 SIEBOLD räknar äfven hit:
Alburnus breviceps HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. Mon. p. 131.
Leuciscus alburnoides, CUV. & VAL., Hist. n. des Poissons XVII p. 186.
 Sv. Löja. F. Salakka, Salkko.

Ifrån sydligaste Finland ända upp till Torneåelf (WIDEGREN) förekommer denna fisk ganska allmänt i de flesta större insjöar och floder. Nordligaste stället, der jag sjelf tagit honom, är Hyrynsalmi (65° n. lat.) i Kajana län. I Saimens vattensystem och i Ladoga är han mycket allmän, likaså flerstädes i Satakunta. Äfven i Bottniska och Finska vikens skärgårdar förekommer löjan i mängd.

Aspius AGASS.

51. A. rapax PALLAS.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 6 n. 19.
 ” Deser. sp. p. 14 n. 6.
 ” Syn. nom. p. 14 n. 31.
Cyprinus aspius L. Syst. Nat. XII, I p. 530 n. 22.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 48 Taf. 7.
C. rapax PALLAS, Zoogr. R.-Asiat p. 311.
Leuciscus aspius CUV. & VAL., Hist. n. des Poiss. XVII p. 196.
Abramis aspius NILSSON, Sk. Fauna IV p. 334.
Aspius rapax KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 500.
 ” HECKEL & KNER, Die Süßwasserf. d. Östr. Mon. p. 142.
 ” SIEBOLD, Süßwasserf. d. Östr. Mon. p. 169.
 Sv. Asp. F. Teuta.

Enligt meddelande af Lektor J. E. STRÖMBORG skall denna fisk fångas i mängd vid Teutkoski i Elimä, der han kallas Teuta. I Universitetets Museum förvaras exemplar, men utan säker lokaluppgift. Under mina resor inom mellersta, norra, östra och vestra Finland har jag aldrig påträffat denna art, ejheller erhållit notiser om dess förekomst, hvaraf jag sluter att den hos oss måste ega en ringa ut-

bredning, kanske inskränkt endast till östra Nyland, södra Tavastland och södra Savolaks.

Idus HECK.

52. I. melanotus HECK.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 5 n. 14.
 ” Deser. spec. p. 6 n. 1.
 ” Syn. nom. p. 14 n. 30 och p. 7 n. 11.
Cyprinus Idus L., Syst. Nat. ed. XII, I p. 529 n. 17.
Cyprinus Jeses L. ” p. 530 n. 20.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 45 Tafel. 6.
Cyprinus Idus PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. p. 316.
 ” W. v. WRIGHT, FRIES, EKSTR. Sk. Fiskar p. 59. Tafel. 11.
Cyprinus Jeses CUV. & VAL., Hist. n. d. Poissons XVII p. 120.
Leuciscus Idus KRÖYER, Danm. Fiske III p. 447.
 ” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 306.
Idus melanotus HECKEL & KNER, Süßwasserf. der Östr. Mon. p. 135.
 ” SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 176.
The Ide YARREL, Brit. Fishes, 3 ed., I p. 418.
 Sv. Id. F. Säyne, Säynäjä.

Iden är en af de allmännaste fiskar i hela Finland, ända upp till Polcirkeln (Karesuando). Vid Bottniska och Finska vikens kuster förekommer den i stor mängd, men talrikast torde han dock lefva i våra insjöar, floder och strömmar. — Leken försiggår tidigt om våren.

Scardinius BONAP.

53. Sc. erythrophthalmus L.

- ARTEDI, Gener. 3 n. 2.
 ” Deser. sp. p. 9 n. 2.
 ” Syn. nom. p. 4 n. 3.
Cyprinus erythrophthalmus L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 530 n. 19.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 28 Tafel. I.
 ” W. v. WRIGHT, FRIES & EKSTR., Sk. Fiskar p. 74 Tafel. 16.
Cyprinus erythroptus PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 317.
Leuciscus erythrophthalmus CUV. & VAL., Hist. n. des Poissons XVII p. 80.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske III p. 421.
 ” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 313.

- Scardinius erythrophthalmus* HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. Mon. p. 153.
 ” SIEBOLD Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 180.
The Red-eye, or Rudd YARREL, Brit. Fish, 3 ed. I p. 411.
 ” SIEBOLD för hit äfven:
Scard. macrophthalmus HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. Mon. p. 160.
Sv. Sarf. F. Sorwa.

Förekommer i Finska och södra delen af Bottniska viken, men är ingenstädes särdeles allmän. Norrut aftager han och är redan vid Björneborg temligen sällsynt. Det är mig icke bekant, att denna fisk skulle lefva i någon af våra insjöar, åtminstone har jag aldrig sett den in i landet. Hvarken J. J. CHYDENIUS eller jag fann den i Ladoga.

Leuciscus (ROND.) SIEB.

54. *Leuciscus rutilus* L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 3 n. 1.
 ” Deser. spec. p. 10 n. 3.
 ” Syn. nom. p. 10 n. 18.
L. rutilus L., Syst. Nat. ed. XII, I p. 529 n. 16.
 ” BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. I p. 32 Tafl. 2.
 ” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. p. 317.
Leuciscus rutilus CUV. & VAL., Hist. n. d. Poissons XVII p. 97.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 435.
 ” W. v. WRIGHT, FRIES & EKSTRÖM, Skand. Fiskar p. 72
 Tafl. 15.
 ” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 316.
 ” HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. Mon. p. 169.
 ” SIEBOLD Süßwasserf. v. Mitteleuropa p. 184.
The Roach YARREL, Brit. Fishes 3 ed., I p. 433.

SIEBOLD räknar hit äfven:

- Leuciscus rutiloides* SEL., *Leuciscus' prasinus* AGASS., *Leuciscus Selysii* HECK.
Leuciscus Pausingeri HECK.
Sv. Mört. F. Särki.

Mörten är högst allmän i Finlands alla vattendrag ifrån Bottniska viken till Ryska Karelen och ifrån Finska viken till Lapplands tundror.

Squalius BONAP.

55. *Sq. Cephalus* L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 5 n. 12.
 ” Syn. nom. p. 7 n. 10.

- Cyprinus Cephalus* L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 527 n. 6. (Excl. syn. Mus. Ad. Frederici.)
 ” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. p. 301.
 ” W. v. WRIGHT, EKSTRÖM, FRIES, Sk. Fiskar p. 67.
Cyprinus Jeses ” ” ” ” Tafl. 13.
Cyprinus Idus BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. I p. 253 Tafl. 36.
Leuciscus Dobula CUV. & VAL., Hist. nat. d. Poiss. XVII p. 129.
Leuciscus Cephalus KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 482.
Leuciscus latifrons NILSSON, Skand. Fauna IV p. 309.
Squalius Dobula HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. Mon. p. 180.
Squalius Cephalus SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 200.
The Chub YARREL, Brit. Fishes 3 ed., I p. 421 (excl. syn.)
 SIEBOLD räknar hit:
Leuciscus frigidus VAL.
 Sv. Färna. F. *Turvas*, *Turppa* (Björneborg).

Sommaren 1859 fann jag denna fisk vid Björneborg i Kumo elf, der den icke är sällsynt och erhålles vid Klockarsands laxfiske stundom af 8—10 skålpunds vigt. Äfven i Norrmarks kapell fångas den i icke ringa antal om våren och sommaren, då den ur hafvet stiger upp i floderna att leka (?). Förekommer icke hos oss, såvidt jag vet, i någon insjö. Denna arts utbredning vid våra kuster är ännu okänd. SADELINS *Cyprinus aspius* hör otvifvelaktigt hit, ty han tillägger denna art finska namnet ”*Turpa*”, som rätteligen tillkommer vår *Sq. Cephalus* L. Enligt denne författare skall Färnan äfven förekomma i Iskmo af Mustasaari socken.

56. *Squalius leuciscus* L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 5 n. 13.
 ” Descr. spec. p. 12 n. 4, Stämm.
 ” Syn. nom. p. 5 n. 4, Stämm, (Excl. syn. Grisl. Augustæ).
Cyprinus Grislagine L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 529 n. 14 (Excl. cit. Act. Upsal. 1774).
C. leuciscus L., ” ” ” p. 528 n. 12.
Cyprinus leuciscus BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. III p. 141 Tafl. 97 fig. 1.
 ” PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat. p. 318.
Leuciscus Grislagine KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 472.
 ” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 303.

- Cyprinus Grislagine* W. v. WRIGHT, EKSTRÖM & FRIES, Sk. Fiskar p. 69
Tafel. 14.
- Squalius leuciscus* SIEBOLD, Die Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 203.
Enligt SIEBOLD höra hit ännu:
- Cyprinus Dobula* L. Syst. Nat. p. 528 n. 13.
" BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 42 Tafel. 5.
" KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 463.
- Leuciscus rostratus*, *L. vulgaris*, *L. rodeus* & *L. lancastriensis* CUV. & VAL.
Hist. nat. des Poiss. XVII.
- Squalius lepusculus*, *Sq. chalybeus*, *Sq. rodens*, *Sq. leuciscus*, *Sq. rostratus*
HECKEL & KNER, Süßwasserf. der Östr. Monarchie.
- Leuciscus Dobula*, *L. vulgaris* & *L. lancastriensis* YARREL, Brit. Fishes, m. fl.
Sv. Stämm. F. *Seipi* (Österbotten), *Korpiainen* (Ryska Karelen),
Korpus eller *Korpsärki* (n. Ladoga).

I mellersta och norra Finland är denna fisk högst allmän i större insjöar och floder. Uppför Kemi och Torneå elfvar stiger stämnen långt in i Lappmarken. I Bottniska vikens skärgård förekommer han äfven, ehuru sparsamt. I Ryska Karelen har jag tagit den i Kem floden, nära dess utlopp i Hvitahafvet. Vid Ladogas norra kust kallas den *Korpus* eller *Korpsärki* och vid Päjäne *Morakka* enligt Hr HOLMBERG.

Phoxinus AGASS.

57. Ph laevis AGASS.

- ARTEDI, Gen pisc. p. 4 n. 9.
" Descr. spec. p. 30 n. 16.
" Syn. nom. p. 13 n. 29 & p. 12 n. 23.
- Cyprinus phoxinus* L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 528 n. 10.
C. aphyia L. " " p. 528 n. 11.
- Cyprinus phoxinus* BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. I p. 60 Tafel. 8 f. 5.
" PALLAS, Zoogr. Rosso-Asiat. III p. 330.
- Leuciscus phoxinus* CUV. & VAL., Hist. n. d. Poissons XVII p. 270.
- Phoxinus aphyia* KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 524.
- Leuciscus phoxinus* NILSSON, Sk. Fauna IV p. 319.
- Phoxinus laevis* HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. Mon. p. 210.
" SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleur. p. 222.
- The Minnow, or Pink* YARREL, Brit. Fishes 3 edit, I p. 442.
Sv. Elriza, *Mudd. F. Spitalikala*.

I Bottniska och Finska vikens skärgårdar allmän, liksom i de flesta insjöar och floder inuti landet ända långt in i Lappmarken.

14 Fam. Salmonidæ.

De Skandinaviska arterna af släktet *Coregonus* hafva intill sednaste tider varit föga utredda, misskända eller också alldeles icke kända. Prof. NILSSONS framställning af Sveriges sikarter i hans hos oss allmänt begagnade, i öfrigt förtjenstfulla, arbete *Skandinavisk Fauna IV*, lider af betydliga bristfälligheter såväl i afseende å utredningen och begränsningen af arterna, som i hvad deras synonymie angår. Han har till en enda art sammanslagit åtminstone tre goda arter, *Coregonus oxyrhynchus* L., *Coregonus lavaretus* L. och *Coregonus fera* WIDEGREN (*non* JURINE), samt upptagit såsom skild art ungen af den verkliga *Coregonus lavaretus* L. Doktor HJ. WIDEGREN har förtjensten af att i sina *Bidrag till kännedomen om Sveriges Salmonider* icke allenast hafva rättat dessa misstag, utan äfven att hafva lemnat en fullständig, på goda karakterer stödd framställning af de för Sverige hittills kända arterna af släktet, med undantag af sikløjorna. Visserligen är jag af olika åsigt med Dr. WIDEGREN icke allenast i frågor rörande synonymien, utan äfven i frågan om begränsningen och uppfattningen af åtminstone *en* af hans arter, *Coregonus fera* WIDEGREN, som jag anser omfatta två goda arter, *Coregonus Marcena* BL. och *Coregonus Widegreni*, men detta förhindrar mig dock icke, att i hufvudsaken lägga hans förtjenstfulla uppsats till grund för efterföljande framställning af Finlands mig bekanta sikarter.

Coregonus ART.

58. C. *Lavaretus* L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 10 n. 2.

” Descr. sp. p. 37 n. 1.

” Syn. nom. pisc. p. 19 n. 2 v. a.

(A. J. M.--n H. 1863.)

- Salmo Lavaretus* L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 512 n. 15 (p. p.)
 ” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. p. 395 (p. p.)
Coregonus lavaretus KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 55 (excl. syn. *Coreg. Marana* BL.)
 ” NILSSON, Skand. Fauna p. 458 (ung fisk!)
 ” WIDEGREN, V. Akad. Öfvers. 1862, p. 67 (excl. syn. *Der Schnepel* BL.) Tafl. 6 fig. 3 & Tafl. 9 fig. 3.
Coregonus oxyrhynchus v. β. Knubbsik NILSSON, Skand. Fauna p. 453 (excl. syn. *C. Marana* BL. & VAL.)
The Powan, Coregonus Cepedei (PARNELL) YARREL, British Fishes 3 ed., I p. 314.

Sv. Sik. F. Siika.

Artn. Öfre käken, som hos de äldre är betydligt längre, men hos de yngre föga längre, än underkäken, slutar med en trubbig, köttig ansvällning emellan nosknölarne. Afståndet ifrån nosspetsen till ögats bakre kant lika med afståndet från ögats frambredd till bakkanten af förlocket. Ögats vertikala diameter (1—2 mm.) mindre än den horisontala. Nosens bredd alltid märkbart (1—2 mm.) större än höjden.

Kroppen långsträckt, utdraget spolförmig; ryggens kontur böjd i svag båge, utan att bilda hastiga sänkningar vid fenorna. Mellankäkbenen nästan vertikalt nedstående. Ögat, nära $1\frac{1}{2}$ ögondiameter aflägsnad från nosspetsen, innehålles omkring 5 gånger i hufvudlängden. Färgen på ryggen mörk, på sidorna mer eller mindre stål-blåaktigt silfverhvit; nosen mörkgrå; iris silfverhvit, någongång dragande svagt i messingsgult, med öfre delen mörkare. Pupillen oftast svagt vinklad i främre kanten, stundom nästan rund. Sidoliniens fjäll 90—100. Fenstrålarnes antal: Rgf. 14, Bkf. 12, Anf. 15—16, Stjf. 19.

Denna art är hos oss den allmännast förekommande af hela släktet. I Bottniska och Finska viken äfvensom i alla större vattendrag in uti landet fångas den i stor mängd, isynnerhet före dess lektid, då den stiger upp i elfvar eller på grund att förrätta sin lek. Leken försiggår nemligen icke alltid i elfvar, utan verkställes ofta äfven i stilla vatten på 2—3 fanns djup. Vanliga storleken är 1—3 skålp.

I södra delen af Östersjön synes denna art motsvaras af Tyskarnes *Schnäpel*, som är den rätta *Coregonus oxyrhynchus* L. Denna sistnämnde art lefver äfven i Venern och Wetteren samt vid de svenska kusterna af Östersjön, hvarföre den sannolikt kommer att finnas äfven vid Finlands sydvästra kuster. Jag upptager derföre här dess af WIDEGREN gifna Artmärke jemte dess synonymie:

Coregonus oxyrhynchus L.

ARTEDI, Gen. p. p. 10 n. 4.

» Syn. nom. 21 n. 4.

Salmo oxyrhinchus L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 512 n. 18.

Salmo Lavaretus (Der Schnepel) BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. I p. 163 Tafl. 25.

Coregonus oxyrhynchus VAL., Hist. d. Poissons XXI p. 356 Tafl. 630.

» KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 76.

» WIDEGREN, Vet. Akad. Öfvers. 1862 p. 61 (excl. syn. *Coreg. hiemalis* JURINE) Tafl. 6 fig. 2.

» SIEBOLD, Die Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 259.

Artm. "Hufvudet litet, tunnt och tillspetsadt; öfre käken längre än den undre samt koniskt tillspetsadt; afståndet ifrån nospetsen till ögats bakre kant är betydligt längre än afståndet ifrån ögats främre kant till bakkanten af förlocket; ryggen är belägen proportionsvis längre bakåt och de bakersta strålarne äro kortare än hos de tvenne följande arterna (*Coreg. fera* och *Coreg. lavaretus*)."

59. *Coregonus Maræna* BLOCH, (non. NILSSON.)

Salmo Maræna BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 172 Tafl. 27.

Coregonus Maræna VAL., Hist. n. des Poissons XXI p. 351 Tafl. 629.

» SIEBOLD, Die Süßwasserf. v. Mitteleuropa p. 263 (excl. syn. ART., LINN. KR.)

Coregonus fera WIDEGREN, K. Vet. Ak. Öfvers. 1862 p. 64 (p. p.)

F. *Walkea-siika* (Ladoga.)

Artm. *Nosen nästan tvärt afhuggen mycket trubbig; dess främre sida svagt sluttande bakåt emot underkäkens spets; öfre käken längre än den undre, dess bredd emellan nosknölarne märkbart större än dess höjd; ögonen runda, vertikaldiametern lika med horizontaldiametern.*

Kroppen mycket hög, undersätsig; *hufvudet* tjockt, koniskt och märkbart högre i förhållande till dess längd, än hos följande art; *ryggen* bakom ryggfenan lägre än framom densamma, likaså bakom fettfenan, hvarigenom dess kontur genom hastiga sänkningar blifver trappformigt afdelad; *nosens* nedåt mot underkåkens spets långsamt slutande främre sida har formen af ett *rektangulärt* plan, (icke kvadratformigt såsom hos följande art). *Sidoliniens* fjäll 85—91.

Denna art förekommer temligen allmänt i Ladoga, der han kallas *Walkea-siika*. Den lefver på stora djup och fångas mest om vintern med isnot samt om hösten, i Oktober månad, isynnerhet omkring Wosseniholme, på 2—3 fannars djupa grund, på hvilka den stiger att förrätta sin lek. Vanliga storleken är 5—8 skålp., men skall ofta erhållas af 10—12 skålpunds vikt. Från andra trakter af Finland har jag ännu icke sett denna art, men det är att förmoda, att den hos oss är utbredd ända till Lappland och befinnes vara identisk med den såkallade *Lappsisiken*.

60. *Coregonus Widegreni*.

Coregonus fera WIDEGREN (non JURINE), Bidrag till kämed. om Sveriges Salmonider, K. Vet. Akad. Handl. 1862, p. 64 Tafel. 18 fig. 1—2 (excl. syn.) (p. p.)

F. *Walanka-siika* (Ladoga).

Artm. *Nosen* trubbig, *afhuggen* snedt bakåt emot underkåkens spets, *öfre käken* längre än den *undre*, dess höjd lika med dess bredd emellan nosknölarne; *ögonen* stora, nästan runda; *vertikaldiametern* i det närmaste lika med *horizontaldiametern*; *afståndet ifrån nosspetsen till ögats frambredd* något större, än en *ögondiameter*.

Ifrån föregående art, hviken denna ganska mycket liknar, skiljer den sig genom mera långsträckt hufvud, smärtare kroppsform, nosens skapnad, mindre storlek och sednare lektid. *Hufvudet* är betydligt lägre i förhållande till dess längd, än hos föregående art; *kroppen* är af-

ven lägre och långsträckt, men är icke spolförmig såsom hos *C. lavaretus* L., utan uppnår sin största höjd straxt bakom hufvudet; *nosens* nedåt mot underkäkens spets starkt sluttande främre sida liknar ett *quadratisk* plan. *Sidoliniens* fjäll omkring 90. *Färgen* såsom hos föregående, mörk på ryggen och silfverblank på sidorna. *Iris* silfvergrå med stark dragning i messingsgult. *Pupillen* framtill skarpt vinklad. Storleken 1—3 skålp. Lektiden i slutet af November och början af December.

I Ladogas norra del förekommer denna art på de djupaste ställen och fångas mest under dess lektid i slutet af November och förra hälften af December på 50—100 fannars djup med egendomliga nät, som der benämnas *Saimaverkot*. Dr. WIDEGREN har haft godheten meddela mig ett exemplar af sin *Coregonus fera* från Wettern, hvarigenom jag nu efter en detaljerad jemförelse är satt i tillfälle att med säkerhet identifiera hans *Coreg. fera* med min *Coregonus Widegreni* från Ladoga. Jag ser mig likväl nödsakad att för denna art föreslå ett nytt namn, ty WIDEGRENS *C. fera* omfattar icke blott denna art, utan också den föregående, *C. Maræna* BL. Namnet är dessutom origtigt, ty JURINE'S *Coregonus fera* från Bodensjön har att döma af RAPPS¹⁾ beskrifning och vackra afbildning, relativt kortare och högre hufvud, ej så långt bakut utdragna gällock och kortare fenor. Nosens främre sida sluttar mycket mindre bakut emot underkäkens spets på RAPPS figur, än på vår art. Genom allt detta kommer *Coregonus fera* JURINE från Bodensjön mycket närmare vår *Coregonus Maræna* BLOCH än vår *Coregonus Widegreni*, som är identisk med WIDEGRENS *Coreg. fera* ifrån Wettern. SIEBOLD är tillochmed böjd att anse *Coregonus fera* JURINE för en lokalförm af *C. Maræna* BL. — Att bestämma denna arts utbredning hos oss är ännu omöjligt. Förutom ifrån Ladoga har jag sett den äfven ifrån vår södra skärgård.

¹⁾ W. RAPP, Die Fische der Bodensee Tafl. 2.

61. Coregonus Nilssonii VAL.

- ” VAL., Hist. n. d. Poissons XXI p. 363
 Tafl. 631.
 ” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 460.
 ” WIDEGREN, Bidrag till Sveriges Salm. p.
 71 Tafl. 10 fig. 3—4.

Denna art är beskrifven i Prof. NILSSONS Fauna, hvarföre jag här icke behöfver upptaga dess artmärke. Han förekommer i Ladoga, hvarifrån Statsrådet NORDMANN hemtat ett exemplar till Universitetets Museum, och högst sannolikt äfven i andra af våra insjöar.

Dr. WIDEGREN har (l. c. p. 73) beskrifvit en ny sikart från norra Sverige under namn af *Coregonus megalops*, hvars artmärke jag anser mig böra meddela här, emedan den möjligen äfven förekommer hos oss:

”*Begge käkarne lika långa; öfverkäkens bredd större än höjden, mellankäkbenen rakt nedstående; nosen och pannan bred med nosen framom ögonen krumböjd nedåt; ögonen stora, innehållas föga mera än tre gången i hufvudlängden.*” *De största af denna art hålla i längd 200 mm.*

Alla hittills ifrån Finland bekanta sikarter lefva tillsammans i Ladoga. Under min resa sommaren 1862 hörde jag fiskarene derstädes omtala ännu en slags sik, som de benämnde *Musta-siika*, men jag var tyvärr icke i tillfälle att se den, hvarföre jag icke nu kan afgifva något omdöme om dess rätta natur. Möjligt är att den utgör en art för sig.

62. C. albula LIN.

- ARTEDI, Gen pisc. p. 9 n. 1.
 ” Descr. sp. p. 40 n. 2.
 ” Syn. nom. pisc. p. 18 n. 1.
C. albula L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 512 n. 16.
Salmo albula PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. p. 413.
 ” *maranula* BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. I p. 176 Tafl. 28 fig. 3.

- Coregonus albula* KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 93.
 ” CUV. & VAL., Hist. Nat. d. Poiss. XXI p. 379 Tafl. 633.
 ” NILSSON, Sk. Fauna p. 465.
 ” SIEBOLD, Süßwasserf. v. Mitteleur. p. 265.
The Vendace YARREL, Brit. Fish. 3 ed. I p. 324.
 Sv. Siklöja. F. Muikku (n. Österbotten), Muje (Savolaks), Reäpys (Kexholm).

I de flesta af våra större insjöar och floder förekommer siklöjan i ymnighet. Den fångas i stor mängd med not i Kajana län, Savolaks, Karelen, Tavastland och Satakunta. I Bottniska viken finnes han äfven och fångas der på flere ställen t. ex. vid Jakobsstad. Artens norra gräns torde sammanfalla med Polcirkeln. Muikkan varierar till storlek och form ganska mycket äfven i samma sjö. Vanliga längden är 4—6 tum, men den förekommer i Ladoga ända till 12 à 14 tum lång. I ett litet träsk på Koutanienmi udde vid Uleåträsk erhålles den lika stor som i Ladoga. Lektiden infaller i slutet af Oktober och början af November.

Vid Archangel förekomma ännu tvänne sikarter, som derigenom att underkäken hos båda är längre än öfverkäken stå nära vår muikka. Den ena kallas der af ryssarne *Nelma* och torde vara *Coregonus leucichthys* GÜLDENST. (= *Coregonus Nelma* PALLAS), den andra, som Prof. LILLJEBORG ¹⁾ tagit vid Archangel, är af honom bestämd till *Coregonus clupeioides* PALLAS. Då det ännu icke är känt, om dessa arter ²⁾ äfven förekomma inom vår faunas gebiet d. v. s. i de floder, som falla ut i Hvitahafvet från vestra sidan, kunna vi icke räkna dem till vår fauna.

¹⁾ K. Vet. Ak. Handl. 1850 II p. 304.

²⁾ Visserligen är *Coregonus clupeioides* i Flora Karelica uppgifven för Ladoga af Prof. W. NYLANDER, men detta beror helt säkert på ett misstag. Troligtvis har den i Ladoga förekommande *Coregonus Nilssonii* VAL. eller möjligen den stora Ladoga-Muikkan legat till grund för denna uppgift.

Salmo (VAL.) SIEBOLD.**63. S. alpinus L.**

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 13 n. 8.
 ” Deser. sp. p. 52.
 ” Syn. nom. p. 25 n. 10.
Salmo alpinus L. Syst. Nat. XII ed., I p. 510 n. 8.
Salmo salvelinus BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. III p. 149 Tafl. 99.
Salmo umbla ” ” p. 154 ” 101.
 ” AGASSIZ, Poiss. d'eau douce de l'Europe centrale Tafl. 9,
 10, 10 a, 11.
 ” VAL., Hist. n. d. Poissons XXI p. 169.
Salmo salvelinus VAL. ” ” p. 178.
Salmo salvelinus, *Salmo alpinus*, *Salmo carbonarius* och *Salmo rutilus*
 NILSSON, Sk. Fauna IV p. 422—430.
Salmo umbla W. RAPP, Die Fische der Bodensee p. 32 Tafl. 5.
Salmo salvelinus & *Salmo umbla* HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr.
 Mon. p. 280—285.
Salmo salvelinus SIEBOLD, Die Süßwasserf. v. Mitteleuropa p. 280.
The Charr YARREL, Brit. Fishes, 3 ed. I p. 242.
 Sv. Rödning. F. Nierä.

Genom jämförelse af exemplar ifrån Finmarken, Lapp-land, Vermlands fjelltrakter, Wenern och Ladoga har jag kommit till det resultat, att endast en art röding lefver inom Skandinavien. AGASSIZ¹⁾ har för längre tid tillbaka icke blott identifierat den i norra Englands sjöar förekommande *The Charr* med *L'Ombre Chevalier* (*Salmo umbla*) från Schweitz, utan äfven uttalat den äsigt att LINNÉ'S *Salmo umbla*, *S. salvelinus* och *S. alpinus* tillhöra samma art. Om man jämför beskrifningarne och de många, vackra afbildningar af *L'Ombre Chevalier*, som AGASSIZ och W. RAPP gifvit af denna fisk ifrån de Schweitziska sjöarne, med rödingar ifrån Skandinavien, kan man emellan dem icke finna någon enda afvikelse, som vore af den vigt, att en artåtskilnad derpå kunde byggas. Det är därför öfverraskande att se den Celebre Prof. SIEBOLD i sitt ypperliga verk "Die Süßwasserfische v. Mitteleuropa" p. 287

¹⁾ Reports of the Fourth Meeting of the British Association p. 617—623 och YARREL Brit. Fish. 2 ed., I p. 241.

uttala den bestämda åsigt, att den Lappska rödingen vore skild ifrån den i mellersta Europa förekommande. Jag förmodar att Prof. SIEBOLD stöder denna sin åsigt helt och hållet på Prof. NILSSONS framställning i Skandinavisk fauna, ty på föregående sidan erkänner Prof. SIEBOLD sig alldrig hafva sett den Lappländska rödingen. Men de karakterer, på hvilka Prof. NILSSON åtskiljer LINNÉ'S *Salmo alpinus* från BLOCH'S *S. salvelinus*, nemligen mindre hufvud och ögon samt kortare fenor och mörkare kroppsfärg, äro alldeles icke konstanta. Icke heller begagnar Prof. NILSSON dem såsom artkarakterer, ty han betraktar de af honom uppställda rödingsformerne endast såsom varieteter af en enda art.

Af denna art uppträder i djupare vattendrag en större och en mindre form, vanligen i så olika färgdräkter, att fiskarene åtskilja dem såsom skilda slag och gifva dessa olika namn. I Ladoga kallas den mindre formen, som lever på de större djupen, *Pehuli* och den stora *Nieriä*. *Pehuli* uppehåller sig och fångas alltid endast på de största djupen, 50—100 famnar, då deremot *Nieriä* ströfvar omkring på grundare vatten och är en glupsk roffisk. Till arten kunna de omöjligen åtskiljas och det är uppenbart att den mindre, *Pehuli*, endast är en yngre *Nieriä*, men hvad det är som framkallar denna olikhet i lefnadssätt och dräkt är ännu höljdt i dunkel. Jag tillåter mig dock yttra den förmodan, att den yngre fisken, som hufvudsakligast lever af crustaceer, derföre uppehåller sig på de större djupen att den der har rikaste tillgången på de födoämnen, den företrädesvis älskar. Under mina dragningar i Ladoga sommaren 1862 fann jag nemligen *Gammarus loricatus* och *Gammarus cancelloides* leva i stor mängd på 40—100 famnars djup, men icke förekomma på grundare vatten, och det är just dessa crustaceer *Pehuli* företrädesvis slukar. Den stora *Nieriä* deremot förtär mest små fisk, som lever på grundare vatten.

I Finland förekommer rödingen i Ladoga, Pyhäselkä, Orivesi och i några sjöar inom Kuusamo samt i Lappland. Före Höytiäinenens fällning lefde denna fisk der i stor mängd, men utvandrade derefter till Pyhäselkä, derifrån den sedermera spriddt sig vidare till Orivesi och andra till Saimens vattensystem hörande sjöar, i hvilka han förut saknades helt och hållet. Numera skall han vara alldeles utdöd i Höytiäinen.

Leken försiggår i Oktober på 2—3 fannars djupa grund, under hvilken tid fisken skall fångas i mängd i Ladoga, isynnerhet vid Wosseni-holme.

Trutta (NILSS.) SIEBOLD.

64. Tr. Salar L.

- ARTEDI, Gen pisc. p. 11 n. 1.
 ” Descr. sp. p. 48 n. 1.
 ” Syn. nom. p. 22 n. 1.
Salmo Salar L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 509 n. 1.
 ” BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. I p. 128 Tafel. 20 & III p. 146 Tafel. 98.
 ” AGASSIZ, Poiss. d'eau douce Tafel. I, 1a, 1b & 2.
 ” VAL., Hist. d. Poiss. XXI p. 123 Tafel. 614.
Salmo hamatus ” ” ” p. 154 Tafel. 615.
Salmo Salar KRÖYER, Danm. Fiske II p. 540.
 ” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 370.
 ” W. v. WRIGHT, EKSTRÖM & SUNDEVALL, Skand. Fiskar Tafel. 58 & 59 (excl. fig. b.)
 ” WIDEGREN, Bidrag till Sveriges Salmonider p. 25.
Trutta Salar SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 292.
Salmo Salar & *S. hamatus* HECKEL & KNER, Süßwasserf. der Östr. Mon. p. 273—276.
The Salmon YARREL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 155.

Unge i stirrdrägt:

- Salmo Salmulus* FRIES, Vet. Ak. Handl. 1837 p. 1 Tafel. 1.
 Sv. Blanklax. F. Lohi.

Ifrån Bottniska och Finska viken stiger denna art upp i alla större floder att leka samt utgör flerestädes föremål för en högst indräktig fångst. Efter förrättad lek återvänder den till hafvet. Han förekommer äfven i Hvi-

tahafvet och Ishafvet. STORER¹⁾ upptager *Salmo Salar* L. bland Massachusetts's fiskar och gifver af den Amerikanska blanklaxen en figur, som icke skiljer sig i något afseende från den Europeiska.

I Ladoga förekommer en form af blanklax, som Dr. WIDEGREN förklarar vara identisk med den, som lefver i Wenern. Men när Dr. WIDEGREN sammanslår Wenerns blanklax (= *Salmo Salar v. lacustris* HARDIN och *S. lacustris* NILSS.) med saltsjöns blanklax, utan att åtskilja dem ens såsom varieteter, kan jag så mycket mindre följa hans betraktelsesätt, som jag vet att Ladoga-laxen genom flere karakterer och biologiska förhållanden skiljer sig från den egentliga blanklaxen. Äfven jag är öfvertygad derom, att Ladoga-laxen icke är en egen art, utan en instängd form af *Trutta Salar* L., men det är derföre icke ovigtigt, att noga göra sig reda för de förändringar, som en ständig vistelse i sött vatten under årtusendens förlopp åstadkommit och att icke helt och hållet förbise de karakterer, hvarigenom Ladoga-laxen såsom varietet skiljer sig från *Trutta Salar* L. Jag föreslår derföre, att Ladoga-laxen må föras såsom varietet till *Trutta Salar* under namn af *Trutta relicta*.

Trutta relicta, sådan den fångas vid Kexholm, skiljer sig vid första ögonkastet ifrån den egentliga *Trutta Salar* genom sin mindre storlek och den olika fördelningen af de svarta fläckarne på kroppen. *Trutta Salar* L. har i allmänhet få fläckar, allesamman vanligen belägna *ofvanom* sidolinien; hos *Trutta relicta* deremot gå fläckarne på främre kroppsdelen *nedanom* sidolinien och uppträda temligen talrikt *ofvanom* bröstfenorna, straxt bakom gällocket. *Trutta relicta* uppnår sällan en vikt af mer än ettispund; den vanliga storleken tyckes vara 10—16 skålpund.

¹⁾ Memoires of Americ. Acad. VI, 2 p. 320 Taf. 25 fig. 2.

Trutta relicta faller tänderna på plogbenet mycket tidigare än *Trutta Salar*. Hos alla, som jag undersökt, äfven hos de minsta, hvilka blott vägde 4—6 skålp., fann jag icke ett spår af tandraden på bakre delen af plogbenet i behåll; men hos *Trutta Salar* har jag stundom ännu funnit den hos exemplar af 8 skålpunds vikt. Hos *Trutta relicta* sitta alltid 3—4 tänder i en tvärrad främst på plogbenet. Hannen hos *Trutta Salar* får under lektiden en starkt utvecklade krok på underkäkens spets, men hos *Trutta relicta* är den deremot obetydlig.

Romkornen hos *Trutta relicta* äro mycket mindre, än hos *Trutta Salar* och de utvecklas flere veckor tidigare enligt Hr Inspektör HOLMBERGS iakttagelse.

En utförligare beskrifning af *Trutta relicta* förbigås här. Jag hoppas att det redan anförda skall rättfärdiga mitt förfarande, att här upptaga den med eget namn, såsom varietet af *Trutta Salar*.

Likasom alla andra laxfiskar öfverdrages äfven denna under lektiden med en slemmig hinna, rik på svarta, stjernformiga chromatophorer, hvarigenom färgen blir mycket mörkare. Denna färgdrägt antager fisken redan före lektiden och bibehåller den en lång tid efter densamma samt benämnes då vid Ladoga *Harmaja lohi*. Om inuevånarene deremot med namnet *Walkea lohi* beteckna annat än sådana individer, som ännu icke antagit den mörkare lekdräkten, fick jag under min resa icke fullständigt utredt. Jag vill dock här omnämna att en erfaren fiskare påstod att *Walkea-lohi* icke leker. Det vore af stort intresse att få utredt om *Walkea-lohi* är permanent steril, eller om den, såsom andra fiskare påstodo, endast leker hvart annat år. Anledning finnes till den förmodan att icke heller *Trutta Salar*, den egentliga hafslaxen, leker årligen.

65. *Trutta Trutta* L.

Salmo Trutta L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 509 n. 3.

” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 143 Taf. 21.

” KRÖYER, Danm. Fiske II, 1 p. 582.

Fario argenteus VAL., Hist. n. d. Poissons XXI p. 213 Taf. 616.

Salmo Eriox, *S. Ocla* och *S. Trutta* NILSSON, Sk. Fauna IV p 395, 397 & 406.

Salmo Trutta WIDEGREN, Bidrag till Sveriges Salm. p. 44 (p. p.)

The Salmon Trout YARREL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 250.

Steril form:

Salmo Truttula NILSSON, Prodr. p. 5, Skand. Fauna IV p. 411.

Sv. *Hafsforell*, *Börting*, *Grålox*. F. *Taimen* (n. Österbotten),
Pohjola (Björneborg).

Likasom blanklaxen, är äfven denna en vandrande fisk, som ifrån hafvet stiger upp i floderna att förrätta sin lek. Prof. NILSSON har af denna åtskiljt icke mindre än tre skilda arter, nemligen: *Salmo Trutta* L, den unga fullvuxna fisken om vintern och våren under dess vistelse i hafvet; *Salmo Ocla*, den lekfärdiga fisken i floderna och synnerligast honan straxt efter lektiden, samt *Salmo Eriox* (*Grey-trout* or *Bull-trout* YARREL), som är en mycket gammal fisk, hvilken mistat tänderna på bakre delen af plogbenet. Prof. NILSSONS uppgift att *Ocklan* äfven förekommer i de störa insjöarne i Sverige beror på en förväxling med följande varietet. I Finland fångas *Trutta Trutta* L. mest i n. Österbottens elfvar, der den benämnes *Taimen*, men den finnes äfven i Finska viken och i Ishafvet. Att *Salmo spurius* PALLAS hör till denna art är otvifvelaktigt.

Salmo Truttula NILSSON Prodr., af hvilken jag genom Dr. WIDEGRENS godhet erhållit exemplar från Idefjorden i Bohuslän, är utan tvifvel en steril form af hafsforellen, likasom *Salmo Schieffermülleri* BL. (= *Wetterns silfverlax*) är en icke fortplantningsskicklig form af följande varietet.

Var. b. ***Trutta lacustris*** (L.) SIEBOLD.

Salmo Trutta ACASSIZ, Poiss. d'eau douce Taf. 6, 7, 7 a, 8 (v. *Lemanus*).

Fario Trutta RAPP, Die Fische der Bodensee p. 29 Taf. 4.

- Vario Marsiglii* HECKEL & KNER, Süßwasserr. der Östr. Mon. p. 267.
Salmo ferox JARDINE, YARREL, Brit. Fishes, 3 ed. I p. 288.
 " NILSSON, Sk. Fauna IV p. 412.
Salmo microps HARDIN, K. Vet. Ak. Öfvers. 1861 p. 382.
Salmo Trutta WIDEGREN, Bidrag till Sveriges Salm. p. 44 (p. p.) Tafel 8.
 Steril form enligt SIEBOLD:
Salmo Schieffermülleri BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. III p. 157
 Tafel 103.
Salmo lacustris AGASSIZ, Poiss. d'eau douce Tafel 14 & 15.
Vario lacustris RAPP, Die Fische der Bodensee p. 27 Tafel 3.
Salar lacustris HECKEL & KNER, Süßwasserr. der Östr. Mon. p. 265.
 Steril form enligt WIDEGREN:
Wetterns siljverlax WIDEGREN, Bidrag till Sv. Salmonid. Tafel 6 fig. 1.
 Sv. Insjöforell.

Likasom *Trutta relictæ* är en i Ladoga instängd form af hafslaxen (*Trutta Salar* L), så är äfven denna att anses såsom en i våra större insjöar instängd varietet af hafsforellen (*Trutta Trutta* L). De flesta Ichthyologer se visserligen i denna form en egen art, oaktadt man ännu icke lyckats genom säkra karakterer befästa dess arträttighet, men enligt min erfarenhet är det lika omöjligt att upphöja denna och följande varietet till verkliga välbegränsade arter, som det är orätt att, såsom Dr. WIDEGREN gjort, reducera allesamman till en enda art, utan att fästa afseende vid och redogöra för de olika former, under hvilka arten uppträder i naturen. Det egendomliga för denna varietet är dess starkare tandbyggnad och mörkare kroppsfärg öfverhufvud. Den lefver i våra större insjöar, såsom Näsijärvi, Ladoga, Höytiäinen, Saimen, Pyhäselkä m. fl., ur hvilka den stiger i floderna att förrätta sin lek.

SIEBOLD, som i denna och efterföljande varietet ser goda arter, återoppar ännu såsom en egendomlighet för insjöforellen att den har större fjäll än hafsforellen, men härpå kan icke något afseende fästas, ty fjällens storlek är underkastad betydliga variationer äfven hos samma varietet. Den starkare tandbyggnaden hos insjöforellen har antagligen sin orsak deri, att denna fisk hufvudsakligast lefver af mindre fiskslag, medan hafsforellen förtär alle-

banda smärre djur, förnämligast krustaceer, för hvilkas fångande en starkare tandbyggnad icke är behöflig. Emellan våra exemplar af den Finska insjöforellen och dem, som lefva i Sveriges, Schweitz's och Englands större insjöar under många olika härofvän i synonymien upptagna namn, kan jag icke uppsåra den ringaste skilnad.

Det var hos den i Bodensjön lefvande insjöforellen Prof. SIEBOLD ¹⁾ första gången upptäckte steriliteten, hvilken bland laxfiskarne synes vara temligen allmänt förekommande. WIDEGREN har sednare med öfvertygelsens värma framhållit att Wetterns s. k. *Silfverlax* icke heller är annat än en dylik steril form af insjöforellen, som i alla afseenden öfverensstämmer med Bodensjöns sterila insjöforell, hvilken hittills ansetts för en god och säker art och burit namnet *Salmo lacustris* AGASSIZ. Hos oss har man ännu icke med säkerhet funnit den. Den sterila insjöforellen utmärker sig genom smärtare kroppsform, urringad stjertfena, ljusare kropps färg — de yngre äro stålblå —, mindre antal fläckar och föröfrigt ett utseende, som högeligen påminner om *Trutta Salar*, hvarifrån den dock genast skiljes på sina starka tänder långs hela plogbenet.

Var. c. **Trutta Fario** L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 12 n. 4.
 ” Descr. spec. p. 51 n. 4.
 ” Syn. nom. p. 23 n. 3.

Salmo Fario L. Syst. Nat. ed. XII p. 509 n. 4.

- ” BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. I p. 148 Tafl. 22 & p. 157 Tafl. 23.
 ” AGASSIZ, Poiss. d'eau douce Tafl. 3, 3 a, 3 b, 4, 4 b, 5.

Salar Ausonii VAL., Hist. nat. d. Poiss. XXI p. 232 Tafl. 618.

- ” HECKEL & KNER, Süswasserf. d. Östr. M. p. 248.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske II p. 625.
 ” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 415.
 ” SIEBOLD, Süswasserf. von Mitteleuropa p. 319.

The common Trout YARREL, Brit. Fishes, 3 ed. I p. 261.

Sv. Forell, Bäckforell. F. Forelli, Taimen (Kajana.)

¹⁾ Amtlicher Bericht über die fünf und dreissigste Versammlung Deutscher Naturforscher und Ärzte in Königsberg 1860 p. 74.

I våra smärre strömmar och bäckar är bäckforellen temligen allmän, isynnerhet i norra delen af landet och i Lappland. Stora individer af denna varietet kunna genom inga säkra karakterer åtskiljas ifrån lika stora af den föregående varieteten. Det kan icke gerna vara annat än ett stort exemplar af bäckforell, som Prof. NILSSON bestämt till *Salmo ferox* JARDINE i sin Sk. Fauna IV p. 415, och hvilket härstammade ifrån Torneå-elf. Hr Statsrådet NORDMANN ¹⁾ har äfven bestämt en i Kajana-elf ofvanom Ämmä fall fångad utvuxen forell till *Salmo ferox*. Dessa bestämningar anföras endast för att visa huru svårt det är att åtskilja denna och föregående varietet ifrån hvarandra. I forellstadiet kunna hafstorell och insjöforell alldeles icke skiljas ifrån lika stora exemplar, af bäckforell såsom WIDEGREN med rätta anmärker. Likvisst kan man hos den sistnämnde anmärka en tendens att längre tid bibehålla stjertfenan klufven, men större individer hafva den ständigt tvär, likasom hos de föregående varieteterna. Att åtskilja lika stora individer af dessa varieteter är oftast alldeles omöjligt, om man icke känner ifrån hvilka vatten de härstamma. Huru kan man då på allvar uppställa dem såsom arter?

Äfven af bäckforellen har Prof. STEBOLD funnit sterila individer i mängd. Utan tvifvel komma sådana att äfven finnas hos oss.

Thymallus CUV.

66. *Th. vulgaris* NILSS.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 24 n. 3.

” Deser. spec. p. 41 n. 3.

” Syn. nom. p. 20 n. 3.

Salmo Thymallus L., Syst. Nat. ed. XII, I p. 512 n. 17.

” BLOCH, Naturg. d. F. Deutschl. I p. 158 Tafel. 24.

” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 364.

L'Ombre commune CUV., Regu. Anim. II p. 364.

¹⁾ Finska Vet. Soc. Öfvers. 1856—1857 p. 22.

- Thymallus vexillifer* CUV. & VAL., Hist. d. Poiss. XXI p. 319.
Th. gymnothorax CUV. & VAL., " XXI p. 323 Pl. 625.
 " *vulgaris* KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 35.
 " *vexillifer* HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. Monarchie p. 242.
 " *vulgaris* NILSSON, Skand. Fauna p. 448.
 " " SIEBOLD, Süßwasserf. v. Mitteleur. p. 267.
The Grailing YARREL, Brit. Fish. 3 ed., I p. 304.
 Sv. Harr. F. *Harjus*, *Harri* (Kajana).

Förekommer allmänt i de flesta strömmar och floder, isynnerhet i landets nordliga delar ända upp till Utsjoki Lappmark ¹⁾. I Bottniska vikens skärgård temligen allmän, likaså i Ladoga.

Osmerus ART.

67. O. Eperlanus L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 10 n. 1.
 " Descr. sp. p. 45 n. 1.
 " Syn. nom. p. 21 n. 1.
Salmo Eperlanus L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 511 p. 13.
 " BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. I p. 179 Tafel. 28 fig. 2.
 " *Eperlano-marinus* BLOCH, " I p. 182 Tafel. 28 fig. 1.
 " *Eperlanus* PALLAS, Zoogr. R-asiat III p. 386.
 " *Spirinchus* " " III p. 387.
Osmerus Eperlanus CUV. & VAL., Hist. nat. d. Poiss. XXI p. 270 Pl. 620.
 " *Spirinchus* " " " p. 281.
 " *Eperlanus* NILSSON, Sk. Fauna p. 433.
 " " SIEBOLD, Süßwasserf. v. Mitteleuropa p. 271.
The Smelt YARREL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 295.
 Sv. Nors. F. *Norssi*, *Kuorre*, *Siniäinen*.

Norsen förekommer i alla större sjöar från södra Finland ända till norra delarne af Uleåborgs län (66° n. L.). I hela Kajana län är han allmän. Vid Bottniska och Finska vikens kuster, från Torneå till Wiborg, allmän och erhålles på flere ställen vid vestkusten i mängd med vinternot.

¹⁾ A. J. SJÖGREN, Anteckningar om Kemi Lappmark 1828 p. 206.
 (A. J. M—n H. 1863.)

Mallotus CUV.**68. M. villosus** MÜLL.

Clupea villosa MÜLLER, Prodr. Zool. Dan. p. 50 n. 425.

Salmo arcticus FABRICIUS, Fauna Grönl. p. 177 n. 128.

Salmo groenlandicus BLOCH, Naturg. der Ausl. Fische Tafl. 381 fig. 1.

Salmo socialis PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 389.

Osmerus villosus FABER, Fische Islands p. 174.

Mallotus villosus CUV. & VAL., Hist. Nat. d. Poiss. XXI p. 286 Tafl. 622 & 623.

Mallotus arcticus KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 23.

Osmerus arcticus NILSSON, Sk. Fauna IV p. 441.

Mallotus villosus GAIMARD'S Voyage en Island etc. Zoologie, Poissons, Planche 18 fig. 1.

Norge *Lodda*; *Faxelodda*, *Äsingslodda* (Finmarken).

Loddan är utbredd ifrån Grönland och Island till Finmarken och vår Ishafskust. Enligt PALLAS skall denna fisk äfven finnas i ofantlig mängd vid Kamtschatka. — Vid Ishafskusten uppträder loddan i tallösa stim om våren och vårsommaren samt är då af stor vigt för fisket, emedan den allmänt begagnas till agn och är såsom sådan oundgänglig.

15 Fam. Esocidae.**Esox** ART.**69. E. lucius** L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 14 n. 1.

” Deser. spec. p. 53.

” Syn. nom. p. 26 n. 1.

Esox lucius L. Syst. Nat. edit. XII, I p. 516 n. 5.

” BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. I p. 229 Tafl. 32.

” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 336.

” CUV. & VAL., Hist. d. Poiss. XVIII p. 207.

” KRÖYER, Danm. Fiske III p. 236.

” W. v. WRIGHT, ERSTR. & FRIES, Skand. Fisk. p. 49 Tafl. 10.

” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 348.

” HECKEL & KNER, Süßwasserf. der Östr. M. p. 287.

” SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleur. p. 325.

The Pike YARREL, Brit. Fishes, 3 ed., I p. 342.

Sv. *Gädda*. F. *Hauki*.

I alla Finlands vattendrag förekommer gäddan mycket allmänt, såväl i Bottniska och Finska viken som i sjöar, träsk och strömmar ända in i Lappland. Tillochmed i fjellsjöar, ofvan Björkregionen, har man funnit den (Skand. Fisk. p. 51).

16 Fam. Scomberesocidae.

Belone CUV.

20. *B. vulgaris* CUV

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 14 n. 2.
 ” Syn. nom. p. 27 n. 2.
Esox Belone L. Syst. Nat. XII, I p. 517 n. 6.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 236 Taf. 33.
 ” PALLAS, Zoogr. R.-asiat III p. 337.
Belone rostrata FABER, Naturg. d. Fische Islands p. 152.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 255.
Belone vulgaris CUV. & VAL., Hist. nat. d. Poissons XVIII p. 296.
 ” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 354.
The Garfish YARREL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 459.
 Sv. Näbbgädda.

Vid Åland och Finlands sydkust fångas denna fisk icke så sällan i strömmingsnot. I Bottniska viken förekommer den churu sällsynt ända till Qvarken och i Finska viken åtminstone till trakten af Helsingfors.

17 Fam. Clupeoidei.

Clupea L.

21. *Cl. Harengus* L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 7 n. 1.
 ” Syn. nom. p. 14 n. 1.
 ” Descr. spec. p. 31 n. 1.
Clupea Harengus L., Syst. Nat. ed. XII, I p. 522 n. 1.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 186 Taf. 29.
 fig. 1.
 ” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 209.
 ” CUV. & VAL. Hist. n. d. Poissons. XX p. 22 fig. 591
 592, 593.

I alla Finlands vattendrag förekommer gäddan mycket allmänt, såväl i Bottniska och Finska viken som i sjöar, träsk och strömmar ända in i Lappland. Tillochmed i fjellsjöar, ofvan Björkregionen, har man funnit den (Skand. Fisk. p. 51).

16 Fam. Scomberesocidæ.

Belone CUV.

20. *B. vulgaris* CUV

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 14 n. 2.
 ” Syn. nom. p. 27 n. 2.
Esox Belone L. Syst. Nat. XII, I p. 517 n. 6.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 236 Taf. 33.
 ” PALLAS, Zoogr. R.-asiat III p. 337.
Belone rostrata FABER, Naturg. d. Fische Islands p. 152.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 255.
Belone vulgaris CUV. & VAL., Hist. nat. d. Poissons XVIII p. 296.
 ” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 354.
The Garfish YARBEL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 459.
 Sv. Näbbgädda.

Vid Åland och Finlands sydkust fångas denna fisk icke så sällan i strömmingsnot. I Bottniska viken förekommer den churu sällsynt ända till Qvarken och i Finska viken åtminstone till trakten af Helsingfors.

17 Fam. Clupeoidei.

Clupea L.

21. *Cl. Harengus* L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 7 n. 1.
 ” Syn. nom. p. 14 n. 1.
 ” Descr. spec. p. 31 n. 1.
Clupea Harengus L., Syst. Nat. ed. XII, I p. 522 n. 1.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. I p. 186 Taf. 29.
 fig. 1.
 ” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 209.
 ” CUV. & VAL. Hist. n. d. Poissons. XX p. 22 fig. 591
 592, 593.

Clupea Harengus KRÖYER, Danm. Fiske III p. 139.

” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 491.

The Herring YARRELL, Brit. Fishes 3 ed. I p. 98.

Sv. Sill, Strömming. F. Silli, Silakka, Haili.

Vid vår Ishafskust och i Hvita hafvet är sillen allmän. Den i Bottniska och Finska viken i stor ymnighet förekommande varieteten, som är bekant under namn af strömming (*Clupea Harengus v. membras* L.), skiljer sig från hafssillen genom sin mycket mindre storlek. Strömmingen uppnår i medeltal en längd af endast 6—8 Sv. tum. — Vid våra södra och vestra kuster ända upp till Qvarken förekommer dessutom en varietet af strömming, af fiskarene gemenligen kallad sill, som uppnår en längd af 13—15 tum. Denna utgör säkert en egen, från strömmingen skild ras, ty den lefver alltid skild från stömmingen och begagnar skilda lekplatser. Vid Badstugskäret i Källfjärd idkas ett särskildt fiske för den stora strömmingen under dess lektid, som regelbundet infaller emellan Johanne och Jakobs-mäss. Den mindre strömmingen leker som bekant hela sommaren, från tidigt om våren till September månad. Vid Helsingfors fångas den stora strömmingen i nät, som sättes ut för annan fisk, isynnerhet på senhösten, men alltid i ringa antal. Jag har icke varit i tillfälle att jemföra denna med den i södra Östersjön förekommande sillen.

I Hvitahafvet fångas på senhösten med isnot en liten varietet af sill, som af infödingarne släpas vida ikring i nordöstra Finland till försäljning och af dem benämnes *Selti*. Denna öfverensstämmer till alla delar så fullkomligt med vår strömming, att man måste identifiera dem. Vår strömming är således icke en degenererad form af den Bohuslänska sillen, utan en i n. Östersjön instängd, ur Hvitahafvet härstammande, mindre varietet af Hafssillen.

72. *Clupea Sprattus* L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 7 n. 2.

” Descr. spec. p. 33 n. 2.

” Syn. nom. p. 17 n. 4.

- Clupea Sprattus* L., Syst. Nat. ed. XII, I p. 523 n. 2.
 ” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 214.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske III p. 177.
 ” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 516.
 ” GAIMARD's Voyage en Scandin. etc. Zoologie Poissons Pl.
 18 fig. 2 (a—e).

Sv. *Hvassbuk*.

Vid Finlands södra och sydvästra kuster allmän. I Bottniska viken förekommer *Hvassbukan* åtminstone ända till Björneborg, men är icke mer norr om Raumo föremål för eget fiske. — Den närliggande *Clupea Schoneveldii* KR. ¹⁾ är ännu icke anmärkt hos oss.

Lophobranchii.

18 Fam. Syngnathidæ Bon.

Siphostoma RAFINESQUE.

73. *S. Typhle* L.

- ARTEDI, Gener. pisc. p. 1 n. 3.
 ” Descr. sp. p. 2 n. 2.
 ” Syn. nom. p. 2 n. 3.
Syngnatus Typhle L. Syst. Nat. ed. I p. 416 n. 1.
 ” FRIES, Vet. Ak. Handl. 1837 p. 28 Tafel. III fig. 2.
 ” SUNDEVALL, Vet. Ak. Öfvers. 1852 p. 85.
 ” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 689.
Syngnatus acus EKSTRÖM, Vet. Ak. Handl. 1831 p. 271 Tafel. 2 fig. 1—2.
 ” MALM, Vet. Ak. Öfvers. 1852 p. 83.
Siphostoma Typhle KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 673.
The Deep-nosed Pipe-fish YARREL, Brit. Fishes 3 ed. II p. 406.

Angående synonymien är att ihågkomma att LINNÉ (l. c.) under n:o 1, *Syngn. Typhle*, anför den synonymie, som tillkommer n:o 2 eller *Syngnatus acus*, samt under n:o 2 den synonymie, som rätteligen tillhör n:o 1 eller *Sygn. Typhle*.

I Ålands och vår sydvästra skärgård icke sällsynt. Dess utbredning norrut och österut vid våra kuster kan

¹⁾ Danm. Fiske III, I p. 193. — GAIMARD's Voyage en Scand. etc. Zool. Poiss. Pl. 18 fig. 1 (a—e)

ännu icke med säkerhet bestämmas, endast så mycket är visst, att den icke är så allmän eller går så långt in i Bottniska och Finska viken, som följande art.

Nerophis RAPHIN.

74. *N. Ophidion* L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 1 n. 2.
 ” Descr. spec. p. 1 n. 1.
 ” Syn. nom. p. 2 n. 4.
Syngnathus Ophidion L., Syst. Nat. ed. XII, I p. 417 n. 5.
 ” BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. p. 115 Tafel. 91 fig. 3.
 ” EKSTRÖM, Vet. Ak. Handl. 1831 p. 280 Tafel. 2 fig. 3—4.
 ” FRIES, Vet. Ak. Handl. 1837 p. 36 Tafel. 3 fig. 4.
Scyphius Ophidion NILSSON, Sk. Fauna p. 694.
Nerophis Ophidion KRÖYER, Danm. Fiske III, 2 p. 716.
The Straight-nosed Pipe-fish YARREL, Brit. Fish, 3 ed. II p. 416.
 Sv. Hafsnål. F. *Merineula*.

Denna fisk är temligen allmän i vår södra och vestra skärgård, åtminstone från Helsingfors trakten ända till Qvarken, men det är ännu icke känt, om han går ända till bottnen af Bottniska och Finska viken.

II. Ganoidei.

Chondrostei.

19 Fam. Acipenserini.

Acipenser L.

75. *Sturio* L.

- ARTEDI, Gen. pisc. p. 65 n. 1.
 ” Syn. nom. p. 91 n. 1.
Acipenser Sturio L., Syst. Nat. ed. XII, I p. 403 n. 1.
 ” BLOCH, Naturg. der Fische Deutschl. III p. 89 Tafel. 88.
 ” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 91.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske III, 2 p. 747.
 ” NILSSON, Sk. Fauna IV p. 693.

Acipenser Sturio STIEBOLD, Die Süßwasserf. v. Mitteleuropa p. 363.

The common Sturgeon YARREL, Brit. Fishes 3 ed. II p. 442.

Sv. Stör. F. *Sampi*.

Förekommer i Bottniska och Finska viken, men är temligen sällsynt och fångas endast tillfälligtvis med not eller i garn, som utsätts för säl. I Ladoga finnes den talrikare, samt fångas der årligen och föres lefvande till Petersburg. Vanliga längden är 6—8 fot.

Enligt en uppgift i Flora Karelica borde äfven Sterlett, *Acipenser Ruthenus* L. vara till finnandes i Ladoga, men det har ännu icke lyckats mig, att få denna uppgift bekräftad. Om Sterlett någongång blifvit fångad i Ladoga, är det sannolikt af sådana från Wolga floden härstammande individer, som under transport till Petersburg lyckats förskaffa sig friheten. PALLAS berättar nemligen i Zoogr. R.-Asiat. III p. 183 om denna arts förekomst i Ladoga följande: "In lacu Ladoga & Neva fluv. non ita dudum apparuit, *fugitivus*, naufragio navium, quæ vivos hos Pisces e Volga fluvio Petropolin afferunt."

III. Selachii.

Plagiostomi.

20 Fam. Scymnoidei.

Læmargus MÜLL. & HENLE.

76. *L. microcephalus* BLOCH.

Scymnus microcephalus BLOCH-SCHNEIDER, Syst. Ichthyol. p. 138.

" KRÖYER, Danm. Fiske III, 2 p. 914.

Squalus carcharias FABRICIUS, Fauna Grönl. p. 127 n. 89.

Squalus borealis SCORESBY, Account. Arct. Reg. I p. 538 & II Taf. 15 fig. 3—4.

Sq. glacialis (FABER) LILJEBORG, Vet. Ak. Handl. 1850 II p. 334.

Scymnus borealis NILSSON, Sk. Fauna IV p. 724.

Læmargus borealis GAIMARD's Voyage en Island &c., Poissons Planche I. Norge *Haaskjærding*.

Denna art är allmän utanför Finmarkens och vår Ishafskust, men dess utbredning österut är ännu okänd. Vid Grönland och Island är den äfvenledes allmän.

Det är ännu outredt hvilka af de öfriga i Finmarken förekommande arterna af haj-släktet förekommer öster om nordkap. Vester om Nordkap anträffar utom *Læmargus microcephalus* ännu följande: *Lamna cornubica* GM. *Achantias vulgaris* M. & H. och *Selache maxima* GUNN.

21 Fam. Rajæ.

Raja CUV.

77. *R. radiata* DONOV.

Raja fullonica FABRICIUS, Fauna Grönl. p. 125 n. 87.

Raja clavata PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 58 (excl. syn.)

Raja radiata FRIES, Vet. Ak. Handl. 1838 p. 146.

» W. v. WRIGHT, Ekstr. & SUNDEVALL, p. 178 Taf. 43.

» KRÖYER, Danm. Fiske III, I p. 939.

» NILSSON, Sk. Fauna IV p. 736..

The starry Ray YARREL, Brit. Fishes 3 ed. II p. 587.

Sv. Klorocka. Finmarken, Skate.

I Finmarken är denna art ytterst allmän. Enligt säker uppgift förekommer den äfvenledes allmänt i Warangerfjorden och skall enligt PALLAS tillochmed finnas i Hvitahafvet i mängd. Vesterut är den utbredd ända till Grönland.

IV. Cyclostomi.

Hyperoartii.

22 Fam. Petromyzonini.

Petromyzon L.

78. *P. fluviatilis* L.

ARTEDI, Gen. pisc. p. 64 n. 1.

» Deser. sp. p. 99 n. 1.

» Syn. nom. p. 89 n. 1.

- Petromyzon fluviatilis* L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 394 n. 2
 ” BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. III p. 41 Tall.
 78 n. 1.
 ” PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 66.
 ” KRÖYER, Danm. Fiske III, 2 p. 1042.
 ” CUVIER, Règne Animal II p. 404.
 ” HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. Mon. p. 377.
 ” MALM, Göteborgs Vitterh. Ak. Handl., ny serie, h.
 8 p. 88.
 ” SIEBOLD, Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 372.
The Lampern YARREL, British Fishes 3 ed., p. 28.
 Sv. Nejonöga. F. Nahkiainen, *Silmu* (Ladoga).

I Bottniska och Finska vikens skärgårdar är denna fisk allmän. Han uppstiger ifrån hafvet i elfvar samt är flerestädes vid de större floderna föremål för eget fiske. Denna arts spridning inom landet är ännu så föga bekant, att här icke kan blifva fråga om att fastställa gränsen för dess nordliga utbredning. I Torneå-elf fångas han ännu och är allmän i Ladoga.

29. *Petromyzon Planeri* BLOCH.

- Petromyzon Planeri* BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. III p. 47 Tall.
 78 fig. 3. (?)
 ” KRÖYER, Danm. Fiske III, 2 p. 1052.
 ” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 747.
 ” MALM, Göteborgs Vitterh. Ak. Handl. 8, p. 92.

Ung fisk:

- Petromyzon branchialis* L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 394 n. 3.
 ” BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. III p. 45 Tall.
 78 fig. 2.
Ammocoetes branchialis KRÖYER, Danm. Fiske III, 2 p. 1060.
 ” NILSSON, Skand. Fauna IV p. 748.
 ” HECKEL & KNER, Süßwasserf. d. Östr. M. p. 382.

Exemplar af den utbildade fisken förvaras i Universitetets Museum ifrån Haminanlaks vid Kuopio, 63° n. Lat., (AD. v. WRIGHT) och ifrån Asikkala (E. SVÉN) i södra Tavastland.

Dr. AUG. MÜLLER har i MÜLLERS *Archiv für Anatomie* 1856, 4 häftet, bekantgjort resultaten af sina undersökningar angående *Ammocoetes branchialis*, enligt (A. J. M.--n H. 1863.)

hvilka denna fisk skulle vara en unge af *Petromyzon Planeri*. I *Bulletin de l'Academie royale de Belgique*, 26 Année, 2 série T. II, 1857 p. 550 säger *van Beneden* sig, under en vistelse i trakten af Berlin, hafva haft tillfälle, att öfvertyga sig om riktigheten af Dr. MÜLLERS lära om *Ammocoetes'* metamorphos till *Petromyzon*. Han berättar sig hafva sett *Ammocoetes* förlora sin halfrunda läpp, de små ofullkomliga ögonen gifva plats åt stora med hvit iris, korteligen huruledes *Ammocoetes* småningom förvandlat sig till en *Petromyzon*, utan att förändra storlek eller kroppsform. Emellertid fortforo Ichthyologerna, att betvivla riktigheten af dessa observationer, och man finner ännu i *Die Süßwasserfische der Österreichischen Monarchie* von HECKEL & KNER 1858 ungen af *Petromyzon Planeri* upptagen såsom representant af ett särskildt genus, *Ammocoetes*. Prof. SIEBOLD har deremot nyligen, i sitt utmärkta arbete "*Die Süßwasserfische von Mitteleuropa* 1863", så bestämdt uttalat sig för Dr. MÜLLERS åsigt om *Ammocoetes* förvandling till *Petromyzon* och så segrande bemött alla deremot gjorda inkast samt lemnat en så klar och tydlig framställning af denna småningom försiggående metamorfos, att det kan anses för alla tider vara afgjordt, att *Ammocoetes branchialis* endast är en ung *Petromyzon Planeri* BL. Emellertid återstår att utreda, om äfven de andra *Petromyzon*-arterna hafva sina motsvarande *Ammocoetes*-former, och huru beskaffade dessa äro.

Ammocoetes branchialis har jag tagit i Kajana-trakten samt 1859 i Kumo-elf i blålera på 3—6 tum djupt vatten, ofvanför Klockarsands laxfiske. Jag är dock böjd att tro att exemplaren från den sednare lokalen äro *Ammocoetes*-former af *Petromyzon fluviatilis*, som är allmän i Kumo-elf, alldenstund *Petromyzon Planeri* ännu icke är funnen derstädes. Ifrån Lillkyrö har Hr ELIEL LAGUS sändt till Finska Museum exemplar af, såsom det tyckes, den äkta *Ammocoetes branchialis* L. *Petromyzon Planeri* är således spridd öfver största delen af landet ända till 64° n. Lat.

Lampreta MALM.**80. L. marina L.**

ARTEDI, Gen. pisc. p. 64 n. 2.

» Syn. nom. p. 90 n. 2.

Petromyzon marinus L. Syst. Nat. ed. XII, I p. 394 n. 1.

» BLOCH, Naturg. d. Fische Deutschl. III p. 38 Taf. 77.

» PALLAS, Zoogr. R.-Asiat. III p. 66.

» KRÖYER, Danm. Fiske III, 2 p. 1025.

» NILSSON, Skand. Fauna IV.

» HEGKEL & KNER, Die Süßwasserf. d. Östr. M. p. 374.

» SIEBOLD, Die Süßwasserf. von Mitteleuropa p. 368.

Lampreta marina MALM, Göteborgs Vet. och Vitterh. Samh. Handl. ny serie VIII p. 87.

Sv. Hafs-nejonöga.

Ett ganska stort och vackert exemplar af denna art är 1854 fångad med not i Gammelstadviken och genom Hr TSCHECULINS och Prof. CYGNÆUS' försorg öfverlemnad till Universitetets samlingar. Exemplaret förvaras för närvarande i Universitetets Osteologiska Museum och är af Statsrådet NORDMANN omtaladt i Finska Vet. Soc. Öfvers. för 1853—1855 p. 73. Enligt PALLAS har denna art blifvit af LEPECHIN anträffad äfven i Hvitahafvet.

Rättelser och tillägg:

Pag.	4 rad.	2 nedifr.	står: af	läs: of
»	5	»	13 » » verk	» veck
»	11	»	20 uppifr. » Finka	» Finska
»	13	»	15 nedifr. » jag vill	» och vill
»	17	»	9 uppifr. » gabet	» gabet
»	18	»	13 nedifr. » man jag	» men jag
»	21	»	5 uppifr. » <i>B. Gunellus</i>	» <i>C. Gunellus</i>
»	»	»	21 » » har	» hafva
»	23	»	21 » » <i>Anarrhichus</i>	» <i>Anarrhichas</i>
»	32	»	10 » » <i>Ammodytida</i>	» <i>Ammodytida</i>
»	»	»	11 nedifr. » kuststrakter	» kuststrakter
»	40	»	2 » » <i>veluta</i>	» <i>vetula</i>
»	72	»	6 uppifr. » anträffar	» anträffas

I Universitetets Museum förvaras exemplar af *Cobitis Tania* äfven ifrån Mohla socken i Wiborgs län. Jemför pag. 37.

Till uppgiften om *Squalii Cephalii* förekomst, pag. 47, bör tilläggas att den, enligt meddelande af Hr Statsrådet NORDMANN, förekommer äfven vid Stockfors i Kymmene-elf, hvarifrån också exemplar förvaras i Universitetets Museum.